

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 103 (3265) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Magyarságpolitika

(P. J.) Emberi természetünk sajnálatos velejárója a gyöngeség s ennek a gyöngeségnek egyik megnyilvánuló érzése a külső körülményekhez való szolgálai igazodás. Bátraké a szerencse — szokták mondani helyes lélektani megérzéssel — s ez alatt azt értik, hogy az önállóan gondolkozó és cselekvő ember éppen önbizalmának és önállóságának alapján éri el sikereit jobban mint az, aki mindig másra számít, aki mindig külső körülmények alakulását lesi s közben elodázza lépéseit. Nem mondjuk azt, hogy a körülmények józan megfontolása és mérlegelése, sőt a cselekvésbe való beleszámítása hiba. Erre egyenesen szükség van. De mindig a külső körülmények fölé kell emelkedni s adott esetben szembe is kell szállni velük. Mert a külső körülmények mindig hatalmasabbak szoktak lenni, mint az egyén, vagy a közösségek, de csak annyi erejük van mindig, amennyi az egyén, vagy a közösség cselekvési felületén megtörhet. Erről a fontos igazságról nagyon sokszor meg szoktunk feledkezni.

Mindig ez a ferde leki beállítottság, ez a beteges gyöngeség jut eszünkbe, valahányszor a jövő eshetőségein nyöszörgőket hallgatjuk. Mennyi bajt, lanyhaságot, késedelmet és meghusult tettet köszönhetünk ennek a beteges nyöszörgésnek! Pedig ezek a nemzeti vészbaglyok úgy szeretik magukat beállítani, mint az okosság, a józan-ság és megfontoltság, no meg a bölcs előrelátás bajnokait, akik kiegyensúlyozzák a „forrófejűek és mindent elhírtelenkedők” veszedelmes tüzeit. Ezek „nem tesznek fel mindent egy kockára” és nem vágnak bele „kalandokba”, hanem a játék mindkét eshetőségére számítanak. Arról persze teljesen megfeledkeznek, hogy két szék között nagyon könnyen földre esik a bölcs számító s mind a két tét oda-vész.

De mondjuk ki nyíltan, hogy miről is van szó. Tagadhatatlan, hogy a modern államéletben kül- és belpolitika szoros összefüggésben alakul. Ez az összefüggés természetes jelensége az államéletnek. Még sem jelenthet ez az összefüggés soha kivédhetetlen kényszert egyik oldalon sem. Belpolitikai életünk alapvető kérdése és feladata a magyarság minden vonalon való megerősítése. Ezt az egyetlen nagy célt szolgálja minden, még ha első pillanatra nem is látszik úgy. Ha erről az oldalról vizsgáljuk az államéletet azt kell mondanunk, hogy még a külpolitika is a belpolitikai célkitűzést szolgálja. Belpolitikai nagy célunk: a magyarság megerősödése — tehát annyira független és önálló nagy tét, hogy minden külső körülménynek hozzá kell igazodnia. Nem számolhatunk tehát azzal, hogy ez győz, vagy az győz és a különböző eshetőségekhez mérjük azután tetteinket és ter-

Hadászati időnyereség volt a tengely számára a végéhez közeledő tuniszi csata

Továbbtart a bolsevisták rendkívül elkeseredett támadása a kubáni hidfő ellen. — Romániát minden erőtartalékával harcbaveti Antonescu a Szovjet ellen

Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A német és olasz csapatok 6 hónapig védelmezték a tuniszi állásokat, melyekbe most az ellenség az északi és a középső szakaszon, nyomasztó fölényben levő csapataival behatolt. Ebből az alkalomból a berlini sajtó kiemeli az olasz nemzet szilárd harci elszántságát, ami kifejezésre jutott a római nagy ünnepeken.

— Ha Olaszország most el is veszítette afrikai birtokát — írja a Völkischer Beobachter — ha végéhez is közeledik a tuniszi küzdelem, mindez nem tüntetheti el annak a fejlődésnek nagy vonalát, amely erre a világháborúra vezetett. A Duce hebi-zonyította, milyen csatlhatatlan érzékkel van a háború történelmi jelentőségei iránt, amikor kijelentette, hogy Olaszország hajthatatlan és el-

tökélt szándéka folytatni afrikai kuldetését. Az előzetelt állásokban vi-vott e súlyos küzdelemben a legnagyobb mértékben bevált a tegyver-barátság, amely összefűzi a németeket és olaszokat. Nem Tunisz birtokáról volt szó, hanem ez a harc csak egy része a világot átlógó háborúnak, melyet valamennyi harctéren kell megvívni. A harc végét a sikerrek összessége dönti el, ami pedig függvénye a nemzetek lelki átütőere-jének és győzelmi elszántságának. Mussolini beszédében az egész világ előtt hirdette, hogy az olasz nép e fontos tényezőket a mérleg serpenyő-jébe tudja vetni és az olasz nép har-ci elszántsága abban a mértékben nö-vekszik, amilyen mértékben az ország egyre jobban az arcvonalba kerül.

a szükséges időnyereséget, mert az angolszász csapatok északafrikai part-raszálhása óta félesztendő telt el.

Tunisz és Bizerta elvesztése nem jelentené az angolszászok Földközi-tengeri uralmát

Rómából jelenti: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az ellenséges hírverés a tuniszi angolszász támadások jelentőségének eltulzásával azt szeretné elhi-tetni, hogy Tunisz és Bizerta elfoglalá-sa a Földközi tenger uralmát jelentené az angolszászok számára. Elfelejtik, hogy néhány hónappal ezelőtt Tunisz rem volt a tengely kezén és a Szicíliai csatornát az angolszász hajókaravánok mégsem használhatták. A Földközi ten-ger középső részét jelenleg valóban a Tunisz—Szicília—Sardinia háromszög uralja. Tunisz ennek a háromszögnek csak egyik pontja. Bizerta, mint ten-geri támaszpont, jelentős lehetett vala-mikor a Szicíliai csatorna ellenőrzése tekintetében, azonban a légifegyvernem fejlődésével ez a jelentősége megszűnt és ez a feladat az olaszországi légítá-maszpontokra terelődött át. Ez így is lesz, amíg ennek ellenkezője be nem bizonyul. Erről az angolszászok súlyos tapasztalatokat fognak szerezni.

Laurenzi Marquesből jelenti: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A délafrikai tengerészeti miniszterium jelentése sze-rint a tengely Afrika déli partjait men-tén működő tengeralattjárói torpedó-lövészekkel elsüllyesztettek egy 5000 ton-nás délafrikai gőzöst.

Német lapok a tunéziai helyzetről

Berlinből jelenti: (MTI) Arról a hi-vatalos megállapításról, amely szerint Tuniszban az ellenségnek sikerült mé-lyebben betörnie a tengely állásába, valószínűnek mondják, hogy Alexander tábornok az arcvonal középpontjában áttörésre szorítja csapatait. Ezzel a parti síkságra akar behatolni, hogy Tunisz és Bizerta között elérje a ten-geret, illetve kettévágja a tengelycsapa-tokat. A német és olasz csapatok 1:10 arányú óriási fölényben levő erőkkel küzdöttek. A péntek délutáni berlini napilapok a tuniszi helyzet súlyosságá-ról kiemelik az eddigi északafrikai el-lenállás jelentőségét is.

A Berliner Börsenzeitung így ír:

veinket, hanem kimondjuk bátran, hogy a magyarság megmaradása, erő-södése és fejlődése bármilyen körülmények között is szent kötelességünk.

Többször hallhatunk „óvatos” figyel-meztetéseket és megjegyzéseket kül-lönsően a zsidósággal kapcsolatban. Az afrikai partraszállás idején s kül-lönösen Sztalin téli offenzívájának si-keres napjaiban maguk a zsidók is ij-jesztgették a félnékebbeket, mond-ván: Le kell állítani a „keresztény for-radalmat”, mert más természetű idők közelednek! Mi tagadás, nagyon sok „bölcs és óvatos” magyar közel en-gedte lelkéhez ezeket az alattomos

Már elejétől kezdve nem tagadtuk, hogy a nagy fölényben levő angol-szász csapatok elérhetik északafrikai céljaikat. A tuniszi helyzet fájdalmas, de tudjuk, hogy a háború törvényei ke-mények.

A lap ezután azokat a nagy teljesít-ményeket sorakoztatja fel, amelyeket a német és olasz csapatok elértek.

A Deutsche Allgemeine Zeitung „ha-dászati időnyereség” címmel foglal-ko-zik a tuniszi helyzettel. Rámutat a hid-főállás esetleges elvesztésének lehetősé-gére. Ennek a hidfőnek tulajdonkép-pen már nincsen többé jelentősége az általános helyzetre. Meghozta ugyanis

szavakat. Pedig miről is volt szó? Benne élünk egy nagy társadalmi és politikai megújulás folyamatában, amelynek során a magyar elem sa-ját hazájában visszakapja az őt meg-illető gazdasági, kulturális és politi-kai pozíciókat. Elemi jog ez, amelyet semmiféle cimen és körülmények kö-zött nem vitathatnak el tőlünk. Nincs olyan eshetőség, amely ezt a jogot vi-tássá tudná tenni. Mi itt vagyunk, itt élünk s ezzel az étellel együttjáró jo-gunk az, hogy létünkhez ragaszkod-junk. Nem azért törekszünk minden vonalon a magyarság megerősítésére, mert a külpolitikai viszonyok így ala-

kultak, hanem mert sok évtizedes mu-lasztást teszünk ezzel jóvá és csak a legszigorubban értelmezett jogokat ér-vényesítjük.

Nincs és nem is lehet tehát hullám-zás belpolitikai téren cselekvésünk irányában és ütemében a harcterek helyezettének alakulása szerint. Amit elkezdünk és amit ma is teszünk, az mindig és bárkivel szemben szent kö-telességünk. Az idő méhe rejtegethet ugyanis a számunkra újabb megpró-báltatásokat és nehézségeket, de a tét végeredményben nem a magyarság és zsidóság vitája, hanem egyedül a ma-gyarság jövőjének kérdése.

Franco tábornok Spanyolország magatartásáról

Sevilla. (MTI.) A NTL. jelenti: Franco tábornok államfő pénteken délután fogadta Queipo de Llano tábornokot, aki megszabadította Andaluziát a vörös uralomtól. Fogadta egyúttal a sevillai katonai központ tisztjeit és ismertette Spanyolország magatartását a mostani világháborúban.

— Spanyolország, — mondotta — ebben a háborúban nem hadviselő magatartást tanúsít, de erős hadsereggel rendelkezik és mindenkor készen áll a fegyver

fogni szabadságáért és függetlenségéért. Politikánk tisztán spanyol politika. Nem felejthetjük el a barátság sokféle megnyilatkozását irányunkban, de nem tévesztjük szem elől hazánk reális adottságait sem.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint az ausztráliai parlament hét tagja egyhónapi tartózkodásra Angliába érkezett. Tárgyalásokat foly-

tatnak a brit kormány és parlament tagjaival.

Madrid. (MTI.) A Német TI jelenti: Spanyolországban az utóbbi napokban a légköri lecsapódások következtében, erős hideghullám lépett fel. Avila tartományban péntekre virradóra hó is esett. Erre hosszú ideje nem volt eset. Más spanyol tartományokban ugyanebben az időben már a rozsarátásra készülnek.

Rendkívül veszélyes fenyegetés a Szovjet számára a kubáni hidfő

Basel. (Bud. Tud.) A *Neue Zürcher Zeitung* berlini magántudósítója jelenti, hogy a bolsevisták rendkívül elkecsesedett támadása tovább tart a kubáni hidfő ellen. A szovjet főparancsnokság ezen a szakaszon, mint már a németek közölték, kitűnően felszerelt élespatókat vetett harcra. Egy berlini katonai szóvivő rámutat arra, hogy a szovjet csapatok főtámadása a Krimszkajtól nyugatra levő új német állás ellen irányul, mert az ellenség téves következtetéssel a német hadászati arcvonal kiigazításából nyilván sikert remélt. A szovjet erőfeszítései ellenére a harcoknak ebben a középpontjában is eredménytelenek maradtak az új szovjet támadások. Német katonai körökben arra számítanak, hogy a legközelebbi napokban folytatódna a Szovjet támadásai, me-

lyek kétségtelenül arra irányulnak, hogy kiszorítsák a kubáni hidfő egész területéről a német csapatokat. A *Hamburger Fremdenblatt* azt írja, hogy a kubáni hidfő rendkívül veszélyes fenyegetés a Szovjetre és a szovjet főparancsnokság éppen emiatt igyekszik ezt a tulajdonképpeni nagy támadás előtt elűntetni. Ez azonban, mint az eddigi harcok eredménye mutatja, nem megy könnyen és a Szovjet nem tudja ezt a hadműveleti célját megvalósítani. A kubáni hidfőt erődítményszerű álláshoz kell hasonlítani, amelynek rendkívül nagy elhárítóereje van.

Berlin. (MTI.) A NTL. értesülése szerint nehéz német harcigépek május 8-ra virradó éjszaka hatáson bombatámadásokat intéztek nyugat- és délang-liai helységek ellen.

Berlin. (MTI.) A NTL. jelenti: A német sajtó foglalkozik Visinszki helyettes népbiztos nyilatkozatával.

— A bolsevisták — írja a *Deutsche Allgemeine Zeitung* — immár semmiféle tekintettel nincsenek a nyugati és egyéb népekre. Az amerikai megfigyelőket egységesen megdöbbenette a kuibisevi szenzáció, az angol-amerikai újságírókkal május 6-án közölt okmány. A szovjet heimerése szerint a 96.000 főnyi lengyel hadseregből már csak 44.000 embernek utálnak ki élelmiszert, úgyhogy a többi 52.000 éhenhalt. A lengyel hadsereg létszáma, amelyet a szovjet kicsinynek mond, a lengyelek szerint másfél millió emberből állott.

Halottakban és foglyokban félmillió embert veszített eddig Románia

Róma. (M. T. I.) A *Tempo* című lap legújabb száma közli Sorrentinonak Antonescu román tábornagy, államvezetővel folytatott beszélgetését. A cikket 10 fénykép egészíti ki, melyek a tábornagy feleségének vezetése alatt álló női szervezet munkáját mutatják be. A cikk előtt vastagbetűs nyomtatással ez a nyilatkozat olvasható:

— Katona vagyok és az is maradok. Tudom, hogy a megmenekülésünket célzó erőfeszítés még ha sikertelen marad is, ha nem nekünk, akkor a fiainknak és a fiaink fiainak meg fogja adni a függetlenséghez és a hatalomhoz való jogot. Az az állam viszont, amely csak a ma nemzedékére gondolt, nem méltó a feladathoz. Ujjászervezem a hadsereget és a harctérre vezetem az oroszok ellen.

A cikk írója a többi között részletesen felsorolja azokat a mezőgazdasági

és ipari termékeket, továbbá nyersanyagokat, melyeket Románia szállított a tengelynek. Azután így folytatódik a tábornok nyilatkozata:

— Romániát minden nyersanyag- és embertartalékkal együtt harcban ebben a háborúban és meggyőződésem, hogy ez jó, igazságos és szükséges. A foglyokkal együtt félmillió embert veszítettünk eddig ebben a háborúban, de ha tekintetbe vesszük, hogy a múlt háborúban a 8 és félmillió románianak 800 ezer főnyi vesztesége volt, akkor a mai 16 és félmillió románitól kérhetek újabb áldozatot. A hadsereget az oroszok ellen vezetem, nagyon jól tudva, hogy más, különleges körülmények és sajnálatos hírverések folytán égetővé és feszültté vált kérdések is vannak szőnyegen, olyan kérdések, melyeknek csak a győzelem esetén lesz értelmük.

Nem elégítette ki az emigráns lengyel kormányt Visinszky nyilatkozata

Amszterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: Racinszki gróf, a londoni emigráns len-

Pártolja a keresztény ipart!

gyel kormány külügyminisztere péntek esti közleménye szerint válaszolt arra a nyilatkozatra, amelyet Visinszki szovjet helyettes népbiztos Anglia és Amerika Moszkvában tartózkodó képviselői előtt a szovjet-lengyel viszálytal kapcsolatban tett. Racinszki kijelentette, hogy a szovjet nyilatkozat nem sokat mutatott abban az irányban, hogy igyekezzék megvalósítani a lengyelek és az egyesült nemzetek által annyira kívánt egyetértést.

Mikor 1890-ben (hónapra és napra pontosabban már nem emlékszem) a budapesti Magyar Királyi Tudományegyletem IX. számú előadójában a megváltás jelét, a keresztet kifüggesztettem s az ezt eltávolítani akaró Margitay egyetemi tanácsjegyzőt onnan gyengéd erőszakkal eltávolítottam, tudva tudtam, hogy mi vár reám. Az akkori rektor elnöklésével összeült, nagyjából kérsztény egyetemi tanárokból álló fejelemi tanács engem, a „Dicsértessék a Jézus Krisztus” közöntséssel belépő „bűnöst” a 600 koronás Röck Szilárd-féle ösztöndíjamtól egyszersmindenkorra megfosztott.

büntetésem miatt pontosan két tanulmányi évet vesztettem s ennek következtében a románok leszállított szolgálati korhatárral nyugdíjaztak és három évi szolgálatomtól fosztottak meg, úgyhogy két szolgálati osztályzattal alacsonyabban nyugdíjaztak.

Anyagi és erkölcsi hátrányaim nem bántanának, ha azt látnám, hogy volt miért szenvedni és küzdeni.

A magyar keresztény szellemiség ébredése és az új, tisztult eszmékben való megerősödése kellő mértékben még nem történt meg. Ha ez sikerült volna, nem lenne mersze egy magyar szón felhízott idegen újságírónak belerondítani magyar írók és költők bármilyen termékeibe.

Miért nem ellenzi Hegedüs Nándor a zsidók számára gúnnyal és lekicsinyléssel saját dolgaikat? Miért nem piszkálja azokat feljebbeli testvéreinek nagyobb lelkiépülésére? Vagy az erkölcs-telenségektől hemzsező zsidó fércregényeket?

Itt az ideje, hogy nemcsak a ponyvára csapjon rá a magyar erő sújtó karja,

Mozik műsora:

APOLLÓ: A tigrisek ura.
BELVÁROSI: Szervusz Péter.
KORONA: A nőnek mindig igaza van
CASINO: Karosszék.

Vasárnap reggel 6 órától 8 óráig nyitva tarthatók az üzletek

Az Új Nemzedék írja: Az ország területén, a főváros kivételével, május 11-ől október 31-ig a nyitni árusítású üzletek, tekintet nélkül arra, hogy tulajdonos, vagy kizáróan élelmiszer vagy egyéb árut árusítanak, vasárnap reggel 6-tól este 8 óráig tarthatók nyitva. Az ország területén több városban és községben vasárnap van hetivásár, ezért a nyitárusítású üzletek nyitvatartásának ideje is változik. Ezekben a városokban és községekben a vásár miatt május 1. és október 31. között reggel 6 órától 9 óráig szabad az üzletekben árusítani.

Új helyiségbe költözött a pénzügyminisztérium ipari szakosztálya

A Budapesti Értesítő jelenti: A pénzügyminisztérium XIII-ik szakosztálya (ipari munkaügyek) az ipari anyaghivatal épületébe (Budapest, II. Főutca 68. I. emelet) költözött és május 10-én reggel már itt folytatja munkáját.

EL A KEZEKKEL!

hanem a műveltebb osztályok erkölcsét és keresztény-magyar szellemiségét rontó és bomlasztó idegen szellemű újságírásra és irodalomra.

Kiáltunk ki nyitlan: El a kezekkel! Ne nyulhasson szentségtelen kezekkel magyar tollhoz olyan egyén, aki magyarul nem érez, olyan, aki jóllakottságban nem talál magának más szórakozást, mint a magyar írók és a magyar irodalom hetvenkedő lekicsinylését.

Ne irhasson magyarul a köz számára, aki nem magyar! Ne nyomtathasson betűt, aki nem érez a nemzettel, még a legválságosabb időben sem, aki ma is felháborítani s nem nyugtatni igyekszik a magyar közösség lelkét.

Nézzen a saját házatájára s igyekezzék tisztességes és fáradtságos munkával megkeresni azt a keveset, amit a mai nehéz viszonyok juttathatnak egy becstelen állampolgárnak.

El a kezekkel!

Nagyvárad, 1943. május 8.

W. M.

főgimnáziumi ny. tanár.

Szolgálatos gyógyszerárak:

II. CSOPORT:

ARANYASAS gyógyszerár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.
FEHER KERESZT gyógyszerár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.
SZENT LÁSZLÓ gyógyszerár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29.
MEGVÁLTÓ gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Továbbra is súlyos elhárító harcok dulnak a kubáni hídfőnél

Tunisz északi szakaszán védelmi állásokba vonultak a német és olasz csapatok

„Még a tuniszi hídfő esetleges elvesztése sem lenne lényeges”

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német helyen közlik, hogy a Duce beszédében és az azt kísérő eseményekben tüntető megnyilatkozását látják, hogy az olasz nép és kormány minden erejét latbaveti a végső győzelem érdekében.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A pénteki berlini lapok foglalkoznak a Tuniszban harcoló német és olasz csapatok hősiességével, amellyel a pénteki német hadijelentés dicsőítőleg emlékezett meg. Rámutatnak arra, hogy a tengelyhatalmak csapatai hat hónapon át néztek farkasszem az ellenséggel és rendkívül súlyos veszteséget okoztak neki. Bizonyosra lehet venni — írja a Deutsche Allgemeine Zeitung, — hogy a tengelyhatalmak felhasználták a hat havi idő hadászati nyereségét. A tuniszi ellenállás érdeme, hogy az ellenség nem egyeztethette össze haditerveit a bolsevisták téli hadjáratával. Kiépítették továbbá az Atlanti-falat is, de sok másról ma még nem beszélhetünk. Még a tuniszi hídfő esetleges elvesztése sem lenne lényeges — jegyzi meg a lap.

Meghiúsult az orosz repülőknél a légifölényért vívott harca

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal középső és déli részén, csütörtökön hatalmas légi csata volt. A bolsevisták 155 harci repülőgépet veszítettek, ebből 84-et a középső szakaszon, hetvennégyet a kubáni hídfőnél. A német veszteség mindössze öt gép volt. Ezzel csúfos kudarcba fulladt a szovjetnek az a kísérlete, hogy legalább egyes szakaszokon kivívja a légifölényt. A Kubántól délre kilenc szovjet kispáncélost szétlőttek. A bolsevisták közelharcban többszáz halottat és sok sebesültet veszítettek.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A keleti arcvonal több szakaszán a németek pénteken 76 szovjet gépet lőttek le.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága jelenti: A kubáni hídfő keleti arcvonalán tovább tartottak a súlyos elhárító harcok. Megint véresen visszavertük a szovjet csapatokat, amelyek sok páncélos harcbevételével rohamozták állásainkat. Sok heves légi harcban, va-

lamint a léghárító tűzerek 146 ellenséges gépet lőttek le. Gyalogsági fegyverrel további 9 gépet lőttek le. Saját veszteségünk az egész keleti harctéren 5 gép volt. A haditenger-

Egy helyen sikerült az ellenségnek mélyen betörni a tuniszi a tengely- állásokba

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti. Az olasz főhadiszállás 1077. közleménye: Csütörtökön nagy heveséggel lángolt fel a harc Tuniszban, de a tengelycsapatok szívósan ellenálltak a gyalogosok és harckocsik hatalmas tömegével indított újabb ellenséges támadással szemben. Az északi szakaszon a német-olasz csapatok védelmi állásokba vonultak vissza. A szárazföldi tulerő támadásait támogató ellenséges légi erő csütörtökön tíz gépet veszített.

Négymotoros ellenséges gépek támadást intéztek Reggio di Calabria, Trapini, Marsala és Favignan sziget ellen. A támadások során a polgári

szet parti ütegei a leningrádi tengeri csatornában elsüllyesztettek két szovjet őrnaszádot, két további súlyosan megrongáltak.

Tuniszban az ellenség az északi és középső arcvonalszakaszon számbeli fölényben lévő gyalogos és páncélos kötelékekkel, amelyeket nagy légi-erők támogattak, támadást intézett a német-olasz állások ellen. Bár a német és olasz csapatok hősiesség ellenállást tanúsítottak és noha visszavertünk sok ellenséges támadást, amelyekben 12 ellenséges páncélost szétlőttünk és többszáz foglyot ejtettünk, az ellenségnek egy helyütt még is sikerült mélyen betörni. Az ütközet elkeseredett harcok közben tovább tart.

A nyugat-francia partok előtt egy magányos német kikötővédő naszád két ellenséges gépet lőtt le.

Berlin. (MTI.) Szerdán a szovjet repülők élénk tevékenységet fejtek ki a finn arcvonalon. Légiharcban 8 szovjet gépet lelőttek.

lakóházakban jelentős károk keletkeztek. A lakosságnak nagy veszteségei voltak. Olasz és német vadászok a Szicíliai csatorna felett hét ellenséges gépet lőttek le.

Az 1075. és 1077. olasz hadijelentésben említett légitámadások során Reggio di Calabriában 200 halott és 277 sebesült. Trapaniban 2 halott, 6 sebesült, Marsalában 4 halott, 3 sebesült volt az áldozatok száma.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Az inváziós csapatok csütörtökön, új nagyszabású támadásra indultak a tunéziai harctér északi és középső szakaszán. Adáz védőharcok fejlődtek ki. Az inváziós csapatok, rendkívül súlyos veszteségeik ellenére, újra meg újra rohamozták a német és olasz állásokat. Egy helyütt sikerült mélyebb betörést elérniük. Itt heves ellentámadások vannak folyamatban. Csütörtökön légi harcokban tíz angol gépet lőttünk le.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Londoni jelentés szerint Lord Balfour, a brit légügyi minisztérium államtitkára Északafrikába érkezett

Német repülők bátor támadása egy angol város ellen

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Gyors német harcrepülőgépek erős köteléke pénteken a reggeli órákban támadást intézett az Anglia keleti partján levő Greath Yarmouth ellen és annak hadiberezéseit bombázták. A nehéz bombákat 20 méter magasságból dobták, vagy ejtették a kijelölt célokra. Nagy rombolásokat és tüzeket okoztak. Egy német gép nem tért vissza.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Melbournei távirat szerint egy észak-

Tavasszal

van az ideje a szokásos tisztító kurának. A Darmol hasajtót milliók használják azért, mert hatása kitűnő. Használata után az ember mintha újjá születne. Használja szert Ön is. **DARMOLO**

ausztráliai kikötőben repülőszerecséltenség történt. Egy vízirepülőgép kénytelen volt leszállni, de a leszállás nem sikerült és hat perc alatt 11 bennülő angol-amerikai repülővel elmerült.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Egy angol katonai repülőgép Porto közelében lezuhant. — Részletek még nem ismeretesek.

Berlinből jelentik: (MTI) Szerdán a szovjet repülők élénk tevékenységet fejtek ki a finn arcvonalon. Légiharcban 8 szovjet gépet lelőttek.

Davies Roosevelt külön üzenetét viszi Moszkvába

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Visinszky helyettes szovjet külügyi népbiztos bejelentette a Moszkvában tartózkodó angol és amerikai lapudósítóknak, hogy Valibovszky tábornokot, a lengyel katonai küldöttség vezetőjét, továbbá négy követségi titkárt és egy lengyel attasét szabadságvesztésre, illetve kiutasításra ítélték — mint mondotta — erre a rendszabályra azért volt szükség, mert a lengyelek fontos szerepet vittek a Szovjetunióban folyó kémkedésben.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint Roosevelt a sajtóértekezleten közölte, hogy Daviest, az Egyesült Államok volt moszkvai nagykövetét Moszkvába küldi, hogy átadja Stalinnak Roosevelt külön üzenetét. Az üzenet tartalmára vonatkozó kérdéseket Stalin elhárította magától és megjegyezte, hogy Davies maga sincs tájékoztatva az üzenet tartalmáról. Annak tartalmát csak akkor ismeri meg, amikor Moszkvában levelét felbontják. Ugyanakkor Stalint is tájékoztatni fogja annak tartalmáról. Roosevelt egyben megjegyezte, hogy Davies haladéktalanul elindul moszkvai útjára.

Tovább éleződik a lengyel-szovjet viszony

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti Moszkvából: Visinszky helyettes szovjet külügyi népbiztos nyilatkozott a sajtó képviselői előtt a szovjet-lengyel viszálról. Cáfolta, mintha a szovjet kormány azzal a tervvel foglalkozna, hogy a szovjet területen lengyel kormányt létesítsen. Arra a kérdésre, hogy a Szovjet milyen feltételek mellett venné fel újra a diplomáciai kapcsolatokat a lengyelekkel, kijelentette, hogy a kapcsolatok megszakadásáért a lengyelek felelősek. Ép ezért a lengyelek tegyenek határozott javaslatot a kapcsolatok felvételére.

Ma, szombaton, május 8-án

Megnyilt

Nagyvárad legszebb kerthelyisége

az **EMKE-kert**

Etterem és Söröző

A korlátolt lehetőségek mellett is mindent elkövetek, hogy a nagyérdemű közönség, amely több évtizedes vendéglátóipari működésemet kitartásával és támogatásával honorálta, ma is megkapja nálam ugyanazt a kényelmet, kellemes és finom légkört, amelynek megteremtését tőlem méltán elvárja. Naponta Dreher-Haggenmacher sör-csapolás. Kitűnő minőségű fajborok. Elsőrendű konyha. Minden este elsőrendű kombinált tánczene. Esős időben kellemes fedett helyiség.

Kovács János

SZÜLŐK ISKOLÁJA

Az idej, már-már végefelé járó egyesületi év a Katolikus Akció irányítására nyomán a „Családmentés—Nemzetmentés” gondolatának jegyében zajlik le. Hogy mennyire időszerű és fontos ennek a gondolatnak élettéváltása, arra most nem akarok kitérni, hallunk és olvassunk róla ugyanis eleget. Városunkban ennek a gondolatnak szolgálatában állott az a szép, tartalmas világnézetű előadássorozat a katolikus házasságról, melyet az ősz folyamán az Americana Bihari Corporatiója rendezett. Súlyos igazságok, alapelvek kerültek megvitatásra ennek során és nagyszerű előadók beszédei nyomán lettek világossá a hallgatóság előtt.

Most ismét családvédelmi előadássorozat készül városunkban. Május 27, 28, 29 és 30-án délelőtt és délután rendezik ezeket az előadásokat a Római Katolikus Nőszövetség Bihari Kerületi Központja anyák, apák, menyasszonyok és érdeklődő leányok részére. Ez az előadássorozat, mely a „Szülők Iskolája” nevet viseli magán — hiszen elsősorban az ő megsegítésüket akarja szolgálni — mintegy kiegészítése lesz az őszi, inkább elméleti síkon mozgó világnézetű kurzusnak, mivel a jelen előadások terében csupa gyakorlati tanácsadás szerepel. Igen, az elvek ismerete után szükségzerűen jönnie kell a gyakorlatnak. Mert a házias és családi élet sikere nemcsak azon múlik, hogy hogyan vélekednek a házastársak a családi élet, gyermeknevelés nagy kérdéseiről, hanem bizony azon is, hogy az az asszony tudja-e úgy kezelni a fakaralát, hogy a mostani nehéz időkben a háztartás egyensúlya fel ne boruljon, hogy a szülők értenek-e az észszerű gyermekneveléshez, vagy pedig csak úgy ösztönösen és sokszor bizony nem meggondoltan, sőt az iskolai neveléssel éppen ellenkezően uvelik félre gyermekeiket. Ahogy a jó pap, a jó anya, apa is holtig kell, hogy tanuljon, mert felkészültségtől hitvese, gyermekei jó vagy rossz sorsa is függ.

Előttöm fekszik az előadások tervezete. Délelőttönként fél 10-től 11-ig korszerű háztartási bemutató, Pray György-utca 5 szám alatti nagytermünkben. Vezető a Háztartási Iskola igazgatónöje: Horváth Ilona. Szinte látom, ahogy percek alatt készülnék el keze alatt az egyes ételek, melyek elkészítését világosan elmagyarázza s nyomban be is mutatja a hallgató és néző közönségnek. Utána ugyanott család-egészségügyi orvosi tanácsadás következik dr. Beöthy Konrád, dr. Gagyi József és dr. Vajna Gábor előadásában. Persze három délelőtti egymásután. Csak gondoljunk arra, hány betegséget lehetne elkerülni, ha az édesanya idejében tudja, mit kell tennie gyermekével s mindjárt megértjük az orvosi tanácsadások fontosságát.

Délutánonként — négy nap egymásután — a Premontrei Gimnázium nagytermében folytatódik a Szülők Iskolája. Fél 5-től este 8-ig három előadás lesz. Két komoly előadás között van egy énekóra. Csikyné Schipert Gitta vezetésével és növendékeinek bemutatón közreműködésével. A hallgatóság biztosan gyönyörködő százzal fogja hallgatni és együtténekelni a zamatos magyar népdalokat, melyek azután bevonulnak a magyar családokba, hogy elfoglalják az őket

megillető helyet. Az előadások között szünet is lesz pihentetőül, egy-egy hangulatos verssel, sőt ott helyben még májusi ájtatosság is lesz, hogy a kurzuson résztvevőknek ezt ne kelljen elmulasztaniok. Ezek az előadásokon kerül sor a gyermeknevelés és a házasság gyakorlati problémáinak megvitatására. Az előadók dr. Báthory József, a debreceni piarista gimnázium igazgatója, dr. Nagy András az erdélyiszerte ismert nevelési katolikus orvos, aki mint előadó is kiváló, nemes Czike Gáborné, Lovich Ilona író, akit Nagyváradi közönsége már rég ismer és szívébe zárt, a befejező előadást pedig P. Röss Bertalan kapucinus atya mondja.

Sokan talán azt mondják: miért ilyen zsúfolt egymásutánban rendezik ezt az előadássorozatot? Négy

nap egymásután! Ez egy kicsit sok. Akik így vélekednek, azokat arra emlékeztetjük, hogy sokszor szentelünk még több időt is kevésbé fontosabb dologra. Ha igazán szívügyünk a család, akkor fogunk megoldást találni arra, hogy miként kapcsolódhatunk bele egészen ebbe a pár napos kurzusba, mely éppen a család-javát fogja szolgálni, s amely végeredményben nem is az egész napot foglalja le. S az esti előadásokon az édesapákat is ott fogjuk majd látni, mert bizonyosan szívesen jönnek hivatal után a családjuk érdekében gondolatokat, elirányítást kapni az erre hivatottaktól.

Hisszük, hogy ez a rendezés megértésre fog találni városunk szülőtársadalmi körében és eredményesen fogja szolgálni a „Családmentés Nemzetmentés” eszméjét. Adja Isten, hogy úgy legyen!

—sz. —a.

Még mindig baj van a házzsám táblákkal

Nyitlevelét Nagyváradi város polgármesteréhez

Kaptuk az alábbi levelet lekölzlésre: „Méltóságos Polgármester Ur! A bécsi döntés óta több mint két és fél év telt el, de ez az idő nem volt elég arra, hogy városunkban az összes utcátáblákat és házzsám táblákat ujakkal helyettesítsék.

Engedje meg nekem Méltóságos Polgármester Ur, hogy a mostoha Városliget-utcai lakosok nevében fel-emeljem szavamat és tisztelettel megkérdezzem: mi az oka annak, hogy ki a hibás abban, hogy a város egyik legszebb részében, a Bunyitay-ligetbe vezető Városliget-utca és az abban levő házak még ma sincsennek táblával megjelölve.

1940. év őszén a házzsám táblák árát valamennyien befizettük az Ivan testvérek céghez s ennek alapján többször levélben, telefonon, majd a városi mérnöki hivatalban is többször sürgettem, mintegy fél éve, hogy pótolják már végre ezt a hanyagságot, mert hogy hanyagságról és nem tör-

dómségről van szó, az bizonyos, amelyről Önnek, Méltóságos Polgármester Uram nincs tudomása.

Tisztelettel kérdem: a rengeteg kellemetlenséget, amelyet az okozott, hogy leveleink elvesztek, ismerőseink nem találtak meg, kinek a terhére írjuk?

Az Árpád vezér-ut 15. szám alatti telkemen ugyancsak mai napig sem tették fel a számtáblát. Sürgetésemre Ivánék azt felelték, hogy a tábla készen van, küldessek érte és tételesen fel. Tudommal a 2.30 pengős egységárban a helyszínre szállítás és felszegezés is benne van.

Elnézését kérjük Méltóságos Polgármester Ur, hogy rengeteg elfoglaltsága közepette ilyen csekélységgel zaklatjuk, de bárhol kilincselünk, orvoslást sehol nem kapunk. Hazatias tisztelettel: Nagyváradi, 1943. május 8. A városligeti lakosok nevében: dr. BORDÁS LAJOS.

Dr. Todt, a szervezett és monumentális munka világhírű háse

Vasárnap délelőtt filmtatínén mutatja be a Német Lektorátus a nagy alkotó életművét

Nagyváradi, május 8. Vasárnap délelőtt a már megszokott filmtatíné keretében mutatja be a Német Lektorátus az érdeklődő közönségnek dr. Todt mérnöknek, a nemrég elhunyt német birodalmi miniszternek világraszóló életművét. Dr. Todtról már eddig is sokat hallott a magyar közönség. Heti hirdető keretében, a harcok hevében készült felvételekben is mindenütt szerepelt Todt mérnök világhírű szervezete, amely éppen olyan lényeges és fontos részt vállalt a küzdelmekből, mint a harcoló csapatok. A német véderő átütő nagy sikereinek jó része ennek a csodálatosan kiépített szervezetnek köszönhető.

A filmbemutató természetesen kiemelkedik a szokásos rendezések sorából éppen dr. Todt életművének nagy jelentősége miatt. Azért meg-

kérdeztük dr. Sievers Marianne kisasszonyt, a Német Lektorátus vezetőjét, hogy mondjon valamit olvasóinknak a dr. Todt életművét megjelenítő filmről. Dr. Sievers kisasszony a filmmel kapcsolatban a következőket mondotta:

— A film, amely német filmhirdető és haditudósítók felvételeinek láncolatából készült, élénk tárja az oly korán elhunyt birodalmi miniszter életművének nagyságát.

Első képeit az elhunyt gyermek és ifju korából, majd a világháboru idejéből, melyet mint repülőmegfigyelő szolgált végig, meríti a film. Majd az ifju, főiskolai hallgatót és építész-mérnököt látjuk, aki már akkor csatlakozik Hitler mozgalmához. Németország utépítéséről szóló memoranduma, amelyet 1932-ben

szerkesztett, arra készítette Hitler, hogy őt a birodalmi autótutak építésével megbizsa.

— Atéljük ezen hatalmas mű első csdkányvágását, mellyel Hitler a munka megkezdéséhez megadja a jelt, szemünk előtt folyik a szorgos munka, növekszik a gigantikus mű, amely amellet, hogy méreteiben és kivitelben a világon egyedülálló, kitűnő megoldással. művészi érzéke megalkotva hangolódik hozzá a váltakozó táj képéhez.

Dr. Todt második és még nagyobb feladata, melynek megoldásával 1938-ban lett megbizva, a „Westwall”, a nyugati erődronal felépítése volt. Ez a betonból és acélból készült bevehetetlen védőgát döntő jelentőségű szerepet játszott a győzelmes kimenetelű franciaországi hadjáratban.

De a film tovább pereg és a fáradhatatlan dr. Todt mint a fegyverkezés és löszergyártás miniszterét látjuk munkatársai körében, szervezeteit pedig mint a német véderő úttörőjét az összes fontokon. Látjuk, mint távolítják el a kemény harcok pusztító hatásának romjait, hogyan épül fel munkájuk eredményeként a régi romokon az új élet és annak oltalmazói: a norvég partoktól a spanyol határig húzódó óriásméretű erődítmények a tengeralfjárók számára készült bombabiztos bunkerekkel.

Azonban nemcsak a miniszter óriási munkateljesítménye elevenedik meg szemünk előtt, hanem dr. Todt, az ember is, aki fáradhatatlanul gondoskodik munkásai javáról, kiknek szívós energiája és a legnehezebb feladatok leküzdési akarása a majdnem lehetetlennek látszó óriásmű megteremtését lehetővé tette — fejezte be nyilatkozatát dr. Sievers kisasszony.

Hisszük, hogy az érdekes film bemutatóját méltó érdeklődés fogja kísélni.

Légoltalmi közlemények

Légoltalmi utánképzési tanfolyam kezdődik folyó hó 10-én délután 4 órakor a Mikszáth Kálmán-utcai elemi iskolában a már kiképzett házparancsnokok és helyetteseik részére. A tanfolyam 4 napig tart, napi 2 órában. Megjelenni kötelesek az alább felsorolt utca házparancsnokjai és helyettesei:

Mikszáth Kálmán-u. páratlan oldal. Balassa tér, Lajos utca, Keskeny utca, Bölcse utca, Irinyi utca, Bajza utca, Nogáll utca, Török Ignác utca, Kenese utca, Hitler Adolf utca, a Szigligeti utcától kifelé, Szigligeti utca, Szent János utca, a Szigligeti utcától kifelé.

Ismételten felhívjuk

a II. légo. csoportba sorolt vagyontárgyak légo. vezetőinek figyelmét arra, hogy folyó hó 10-én délután 2 órakor a premontrei gimnáziumban I. em. I. és II. a. tantermekben a 140.000—eln. 35—1942. H. M. sz. rendeletben előírt kiképzés folyik légo. vezetők, parancsnokok és helyetteseik részére. Amelyik vagyontárgynál tehát fentiek közül valaki kiképzésben még nem részesült volna, minden külön felhívás bevéraása nélkül a kiképzésen jelentkeznie saját érdekében.

Jelen felhívás a lakóház házcsoport légo. parancsnokaira és helyetteseire nem vonatkozik.

Légoltalmi Légo
Nagyváradi Csoportja

Felszólítják a vállalatokat a munkások téli ellátásának biztosítására

A munkásság általános gazdasági és kulturális ügyeivel foglalkozott a Nemzeti Munkaközpont összevezetősége

Nagyvárad. Csütörtök este népes és nívós értekezletet tartott Várad munkásságának összevezetőségi és szakmai vezetősége, Szabó János orsz. gy. képviselő elnöklésével.

Szabó János elnöki beszámolójában ismertette azokat a lépéseket, amit az illetékes helyen tett egy a munkásság munkabérének ügyében, mint egyes üzemek anyagellátásának érdekében. Ugyanis több üzem megbízottja jelentette, hogy üzemükben anyagihiány észlelhető és kérték a N. M. K. elnökségét, hogy idejében lépjenek közbe, nehogy a munkásság — anyagihiány miatt — a keresetében hiányt szenvedjen. Szabó János képviselő határozott ígéretet tett, hogy mindent el fog követni illetékes helyen, hogy ez a helyzet ne következhesse be. Azonban kifogásolta azt, hogy egyes üzemtulajdonosok nem járnak kellő akaratul az anyag után saját maguk, hanem azt a munkásmeghízottakra, illetve a Nemzeti Munkaközpont elnökségének hatáskörébe utalják. Elsősorban a munkaadóknak hazafias kötelességük gondoskodni az üzem zavartalan menetének biztosításáról. Több munkáskérdésre adott még kimerítő választ Szabó János, amit a nagyszámban megjelent üzemi munkásvezetők megnyugodva vettek tudomásul.

Nagy István titkár felolvasta az üzemtulajdonosoknak írt körlevelet, amelyben kéri a NMK vezetősége az összes váradai üzemtulajdonosokat, hogy igyekezzenek még a nyár folyamán munkásaiknak a téli tüzelő, burgonya és egyéb élelmiszer szükségleteiket — a lehetőséghez képest — lekötöni, illetve beszerezni. Ezzel kapcsolatban több vezetőségi tag kérte a NMK vezetőséget, hogy csak azoknak az érdekükben tegyen lépést a vezetőség, akik teljesítik öntudatos magyar munkás kötelességüket és a közösségi nemzetépítő munkából kivesszük a részüket.

Havonta körlevelekben tájékoztatják a munkásokat

Nagy István bejelentette ezután, hogy a NMK Országos Elnöksége havonta tájékoztató körlevelet fog küldeni minden helyi NMK szervezetnek, amelyben igazi tájékoztatást ad a magyar munkásságnak. Ennek az a célja, hogy a munkásság legyen tisztában mindennel és a legerélyesebben utasítsa vissza a sötétben bujkáló, suttogó, nemzetromboló propagandát.

A legújabb körlevelet Szabó János elnök, képviselő olvasta fel és minden egyes szakaszt értékes és világos magyarázattal látott el, amit

a jelenlevő munkásvezetők nagy érdeklődés mellett hallgattak.

A központi körlevél felolvasása és megvitatása után, Nagy István terjesztette elő a helyi NMK elnökség szervezési és kulturális programját. A baloldali zsidó-szoc. dem.-bolsevista „népfront”-izű szervezkedéssel szemben meg kell teremteni a tiszta nemzeti alapon álló jobboldali dolgozók egységfrontját. Tiszta keresztény nemzeti, népi öntudatosítást kell végezni a NMK szervezeteknek. Ebből a célból rendszeresen fogják Nagyváradon is a kulturális és műkedvelő előadásokat. Ezzel kapcsolatban bejelentette Nagy titkár, hogy még ebben a hónapban két előadást fog rendezni a NMK műkedvelő csoportja és pedig május 16-án általános közkívánatra előadják a „Bukaresti kaland” című szindarabot, május 30-án pedig a régi református ifjúság fog a Munkás Otthonban szerepelni dr. Szabó Lajos lel-

Kiseb belső szervezeti ügyek tárgyalása után, a jól sikerült összevezetőségi ülést Szabó János képviselő zárószava követett, aki felhívta a megjelentek figyelmét arra, hogy a magyar munkás csak az összetartáson keresztül érhet el eredményeket és a Nemzeti Munkaközpont mindenkor, megalkuvás nélkül küzd a

kész vezetésével, amikor is egy nagyon szép és tanulságos nemzeti irányú munkás szindarabot, a „Magyar feltámadás”-t fogják bemutatni. Utána minden második vasárnap előadást rendeznek. A Munkásfőiskola az őszi hónapokban fog ismét megindulni. De ezzel szemben a szakmai és üzemi propaganda szervezői vezetőképző tanfolyamot szerveznek, ami két héten belül meg fog kezdődni.

A tárgyalások folyamán Levenday Sándor NMK alelnök indítványt terjesztett be, amelyben kéri, hogy az OTI igazgató tanácsában, mint a városi tanácsban a nemzeti alapon működő munkásságnak, számarányához mérten, legyen képviselője. Az indítványt a megjelentek nagy lelkesedéssel magukévá tették és felkérték Szabó János elnököt, hogy ebben az ügyben illetékes helyen tegye meg a lépéseket.

munkásság helyzetének megjavításáért és küzd a nemzet egyetemes érdekeiért.

Az összevezetőségi ülésen a Munkakamara vezetője, Bodáts Gyula is megjelent, aki készséggel adott felvilágosítást egyes munkaügyi kérdésekben.

A magyar katonaszemély és a hősi életszemlélet szolgálatában rendezik meg az ifjúság az 1943. évi „Leventenapokat”

A levente hadiárva fogadalomtétele

Ez évben május 15 és június 20-a közötti időben rendezik meg a levente-ifjúság az ország valamennyi helységében a „leventenapokat”. Az idei „leventenapok” a magyar katonaszemély és a hősi életszemlélet szolgálatában állanak és művészi megnyilatkozásaiban a népi szellemiséget sugározzák. A „leventenapok” maga a leventeifjúság rendezői.

Levente-istentiszteletek vezetnek be országosan a leventenapokat, amelyeknek középpontja a hősi emlékművek előtt rendezendő rövid, lélek-bemarkoló ünnepség, amely a hősi eszmény és a hősi életszemlélet szolgálatában áll.

Az ünnepségeket a Hősi emlékművek megkoszorúzásával kezdik. A koszorú, amellyel az ifjúság a hősi

halottak emléke előtt tiszteleg, hadiárva, vagy olyan levente helyezi le a Hősi Emlékműre, akinek apja a harc-téren küzd és ő maga kiválóan teljesíti leventekötelességeit.

Az ünnepség keretében avatják fel a folyó kiképzési évben leventesorba került ujoncokat. Ugyancsak a Hősi emlékmű előtt megrendezett ünnepség keretében adják át a hadiárva leventék részére rendszeresített „Hadiárva leventejelvényt”.

Mint ismeretes a honvédelmi miniszter „Apámat adtam a hazáért” feliratu megkülönböztető és kitüntető hadiárva leventejelvényt rendszeresített a hadiárva leventeifjak részére, akiknek édesapja a jelenlegi világháború alatt a Hazájáért hősi halált halt. A jelvényvel ellátottak a levente és az iskolai ételben előjogokat élveznek. A kitüntetett hadiárva — a levente Hírközpont jelentése szerint — a jelvényt átadásakor közösen egyszerre fogadalmat tesznek:

„APÁM? Te, aki életedet áldoztad édes Hazánkért, minden magyarokért, családotért és miértünk, hallgasd fiad. Fogadom, hogy mindenkor, mindenütt és minden körülmenyek között életemben és halál-

Ácsokat,

kőműveseket munkakönyvvél felveszünk. Méhes Vasút-építés, Zsibó. Irásbeli jelentkezésre vasuti jegyet küldünk és feltételeket közöljük.

lomban méltó maradok Hozzád”.

A leventenapokon a leventék legszélesebb tömegeinek bevonásával ünnepélyes keretek között tömegsportversenyeket és tábornozásokat rendeznek. Levente küldöttségek keresik fel az ünnepségek előtt, mindkét világháború hősihalottainak legközelebbi hozzátartozóit és a fronton küzdő honvédek családrait, hogy szeretettel hívják meg őket az országos levente-ünnepélyekre.

Már csak korlátozott számban kaphatók jegyek a MANSz szombati és vasárnapi előadására

Nagyvárad, május 8. Megírtuk, hogy a MANSz nagyváradai vasutas csoportja szombaton és vasárnap délután 6 órai kezdettel rendezi meg nagy jótékony-célú műsoros előadását a MÁV. almhely dísztermében az egész vasutas társadalom részvételével. Az előadás társadalmi eseményt jelent a vasutaság életében, mert ezzel az alkalommal a MÁV különböző nagyváradai szolgálati csoportjai egységesen mozdultak meg. A műkedvelők hatalmas gárdájában ott találunk minden jóképességű vasutas műkedvelőt. Értesülésünk szerint az előadásokra a jegyek már elkelték és csak a rendezőség előrelátó gondossága tud még biztosítani helyeket az érdeklődők nagy tömegének.

Elgázolta a sebesen haladó motorkerékpár

Nagyvárad. A nagyváradai rendőrségre feljelentés érkezett, mely szerint Domokos Gizella harmadik osztályos tanítónőképzőst a Szent János-utcán egy sebesen haladó motorkerékpár elgázolta. A fiatal leányt a közúthozzá szállították, ahol dr. Hegedűs István kórházi orvos azonnal ápolás alá vette, megállapítva, hogy a sérült lábsont törést szenvedett. A gázoló motorkerékpáros ellen megindult az eljárás.

Szerencsétlenség a kolozsvári vonaton

Nagyvárad. Rejtélyes szerencsétlenség történt a kolozsvári vonaton. Szolarik István szászteleki lokost 6-án súlyos fejsérüléssel találták a reggel fél 4-kor kolozsvár felől érkező vonaton. Beszállították a nagyváradai kórházba, ahol 7-én meghalt. A titokzatos szerencsétlenség ügyében megindították a nyomozást. Valószínű, hogy az élesdi állomáson történhetett a baleset.

Egymilliárd hitelt kér Kanada hadikiadásokra. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: A brit hírszolgálat közlése szerint a kanadai pénzügyminiszter a hadikiadások fedezésére újabb egymilliárd hitelt kért.

Valódi svájci órák

Turul, Invár, Levente és Honvéd

Viktor Árpád

szakképzett órásnál.

Rákóczi-ut 3.

Kitűnő óvodákban nevelik a legfiatalabb nagyváradi magyar nemzedékeket

Látogatás az Immaculata, Szent Vince Intézet és Orsolya Zárda gyermekkertjeiben

Nagyvárad, május hó. A kora délutáni órákban, mikor az Immaculata intézet folyosójára belépünk, hogy a legújabb, sőt mondhatni „legeslegújabb” nemzedék nevelése felől érdeklődünk, a zárda keskeny folyosóján már csak kevesen fordulnak meg. Egy növendék siet fel a lépcsőkön s mellettünk pár kedves nővér suhan el. Néhány pillanat múlva a zárda nyugodt légköre, egyszerű, de izléseesen berendezett tárgyalójában várakozunk az óvodát irányító nővérré. Eszünkbe jut, hogy egyszer már ültünk ebben a komoly kedves fogadószobában. Tíz-tizenöt esztendővel ezelőtt. Egy műsoros előadás felől jöttünk érdeklődni akkoriban. Kiderült, hogy az előadás nem nyilvános, arra csak a szülők hivatalosak. S a levelet, amely ide csábított bennünket, az egyik leányka írta, aki feltételezhetően vágyott arra, hogy „ujjába kerüljön” a szereplése. Nem tudjuk, hogy sikerült-e a csínytevőt leleplezni és mi lett a büntetése, de mosolyra késztet minket a kis epizód, melyet végig sem gondolunk jóformán s már be is lép egy kedves nővér s helyet kínál az ismerős asztal mellett.

Több, mint száz gyermek egy mintaóvodában

— A vizsgák és a „vizsgaanyag” felől érdeklődnek? — kérdezi és nyomban felvilágosít:

— Egy 1938-ban kiadott miniszteri rendelet eltörölte a vizsgát az óvodákban, — vizsga tehát nincsen. Nem ez a bad évzáró ünnepélyt sem tartanunk, csak bemutatót esetleg. Ezt tartunk is s úgy tervezzük, hogy majd május végén Anyák napja keretében szerepeit adjuk a kicsinyeket.

— Hogy miket tanulnak s nikkell lépnek majd a szülők elé? Játékokkal, versekkel és dalokkal. Ez az óvoda anyaga s ez lesz tehát anyaga a bemutatónak is. Junius elején azután szülői értekezlet keretében rendezünk még egy kis kézimunkakiállítást... Mert ilyenhez is értenek már a mi apróságaink...

— Hány gyermek jár jelenleg az óvodába?

— A létszám több, mint száz gyermek, de persze könnyebb gyerekbetegség néhányat mindig visszatart az óvoda látogatásától.

— A tanórák?

— Két csoportban tanítjuk a kicsinyeket. Délelőtt 9-től 11-ig s van azután délután is oktatás. Akik távol laknak, azok itt is ebédelhetnek. A szegény gyermekek ingyen kaphatnak ebédet, a többiek minimális fizetésért.

A társalgó ajtaja ismét megnyílik és belép egy másik nővér. Kiderül, hogy tulajdonképpen ő vezeti az óvodát.

vele beszélgetünk tovább az új kismemberek neveléséről és azokról az irányelvekről, amelyek ma az oktatás előfokán is már érvényesülnek. Egyszerűen

Óvónőjelöltek gyakorlati órákat tartanak

— Az oktatást egyébként hetenként ötször az óvónőjelöltek végzik. Az Immaculata intézetnek ugyanis óvónőképzeje is van. Perzeze ezek az óvodát vezető nővér és Herman Magda világi nővér irányítása mellett foglalkoznak a kicsinyekkel.

Az óvodával kapcsolatban erről is elbeszélgetünk.

— Az idén a negyedik évfolyam növendékei már „szárnyra kaptak” — jegyzi meg az idősebb nővér s mint okleveles óvónők várják, hogy a minisztérium megadja működési területüket.

— Hány óvónő került ki az óvodából?

— Az idén csak tizen végeztek, mert ez az évfolyam még a román megezállás idején került a képzőbe, de az alsóbb osztályok már növekedő létszámuk. Az óvónőképze egyébként átszervezés alatt van s az illetékesek arra törekednek, hogy nívóját emeljék. A két évfolyamról fejlődött óvónőképzőnek teljesen új rendszert kellett adni. Ezerkilencszázhuszonhatig ugyanis kétéves volt az óvónőképze, míg jelenleg négyéves...

— És mi a lényege az új irányelv szerinti óvónőképzeének?

— A központi gondolata az óvónőképzeének ma is a gyermek és a vele bánásmód. De ujabban az egészségügyi szempontok is előtérbe kerültek, miután az óvodákat az egészségügyi intézmények közé sorolták. Emellett megkapják az óvónők természetesen a középiskolások-

Kodály-dalt énekelnek a kis óvodások

Utóljára az óvodát látogatjuk meg. Muzsly Gratia nővér itt már „katonás sorba” állította az apróságokat, akik bátran, hangos szóval köszönnek.

— Tudnátok-e egy kis dalt énekelni? — kérdezi a kedves nővér?

— Tudunk, — felelik kórusba s szép öszhanggal egy kedves dal csendül fel a teremben.

Megtudjuk, hogy a kedves dal Kodály Zoltán feljegyzése. Hát ilyenek, s ilyeneket tanulnak a kicsinyek itt.

Elbűsöszünk a két kedves nővértől s az intézet 1850-ben épült, — tehát csaknem száz esztendő — falaitól, melyek között a legújabb nemzedék formájában új, felfrissült eszellel szerint nevel-

Mintautárat az Orsolya-zárdában

Az Orsolya-zárda óvodája külsőségeiben is rendkívül megkapó. Csodálko-

közvetlenül beszél ez a Muzsly Gratia nővér, aki — mint rendtársa elárulja — minta óvónői oklevelet szerzett a fővárosban s a legújabb lélektani alapokon nyugvó rendszer szerint oktat most. Ez minden szaván átérzik, boldogok a kicsinyek, akiket az élet előszobáján, az óvoda tantermén át, ilyen nővér vezet!

— A legkisebb növendékünk három éves, a legnagyobb hat éves mult — kapcsolódik nővértársával folytatott beszélgetésünkbe a fiatal apáca. — S ahol csak lehet a magyar és népies elemeket juttatjuk uralomra s nem annyira a külső szereplésre, mint a belső tartalomra fektetjük a fősúlyt.

nak kijáró kiképzést — és előkészülnek az anyai hivatásra is.

— Az óvónői képesítést nyert leányok közül egyébként igen sokan nem állnak meg a már kapott képesítésnél. Vannak, akik tovább mennek és szociális gondozónői főiskolát, vagy zöldkeresztés védőnői tanfolyamot végeznek. Óvónői oklevéllel ugyanis különöse előszeretettel fogadják a jelentkezőket erre a két tanfolyamra, mert tudják, hogy az óvónők hajlama és nevelése erre a két munkára különösen megfelel.

— A végzett óvónők egyrésze azután szórványtelepeken és Napközi Otthonokban helyezkedik el. Érdekes megemlíteni, hogy vannak növendékek, akik mint óvodisták léptek be először az Immaculata intézetbe s ott végezték az elemi, a középiskolát és óvónőképzeot s mint apácák — végleg itt is maradnak.

Muzsly Gratia nővér előre siet, míg rendtársa végig vezet az intézet folyosóin. Megtekintjük a falakon elhelyezett meseillusztrációkat — ezek az óvónői tanfolyam végzőinek kéziműveit — s benézünk a tantermekbe. A negyedik osztály ajtaja most zárva van. Innen már hűsvétkor eltávoztak a növendékek, kezükben a megérdemelt képesítésrel. A harmadik osztályból hegedűhangok szűrődnek a folyosóra. Benézünk egy pillanatra az osztályba, ahol éppen hegedű-oktatás folyik.

lódik „emberré” a szó legszebb és legnemesebb értelmében.

Alig egy órával később a „Nogáll Intézetben” levő Szent Vince nővérek óvodájában jelentkezik. Itt is rend, nyugalom fogad és csaknem ugyanaz a helyzet, mint az Immaculata Intézet óvodájában. Itt is kapnak ingyen ebédet a szegény gyermekek s a tanítási mód és rendszer sem erősen különbözik.

Az óvodát vezető kedves nővértől megtudjuk, hogy ötven gyermek jár jelenleg az óvodába, leánykák és fiúcskák is — vegyesen. A tanórák délelőtt 9-től 11-ig és délután 3-tól 6-ig tartanak. Itt is lesz majd bemutató a hó végén. Anyák-napja keretében.

zásunkat látva a kedves nővér meg is jegyzi:

— Országos viszonylatban is egyik legjobban felszerelt óvoda a miénk!

Meg is látszik, ezebbet jobbat elképzelni is nehezen lehet. Az óvoda két tágas termében apró asztalkák, kis székek sorakoznak egymás mellé és valósággal tündöklök rajtuk a friss fehér lag. A kis hinták is fehérek s a szomszéd fülkében levő mosdó minden része ugyanolyan fehér, mint a játékok és butorok. Eppen játszó óra közben leptük meg a gyerekeket, de játékközben sincs nagy zaj: a pihenő idő alatt

Keresünk megvételre

- 1 drb kézciszológépet hajlékony tengellyel 220 Volt
- 1 drb haránt csiszológépet külső és belső csiszolásra 220 Volt
- 1 drb vezető és vonóorsós esztergapatot csúcs távolság 1000 mm, csúcs magasság 180 mm, Norton eszkereyes kivitelben 220 Volt
- 1 drb vezető és vonóorsós esztergapatot Norton eszkereyes kúp esztergályozásra alkalmas kivitelben, csúcs távolság 2500 mm, csúcs magasság 280 mm, 220 Volt
- 1 drb cső-esztergapatot nyeregszegecs kivitelben, csúcs távolság 3000 mm, kúp esztergályozásra alkalmas kivitelben, 220 Volt
- 1 drb harántgyalu gépet 600 mm lóket-hosezal, a váltószekrény 6-os sebességre beállítható 220 Volt
- 1 drb furógép 50 mm-ig, 22 Volt
- 1 drb elektromos fújtató (Eszhauster) csatlakozás 100 mm teljesítőképesség 13 m³, percenként 1000 mm vízszopnál erőszükséglet 4 lóerő, csakis jó állapotban levő gépekre vonatkozó ajánlatok, lehetőleg fényképes műszaki leírás melléklésével, veszünk figyelembe Jellege „Anyagbeszerzés Cz” Központi Hirdető Irodába Budapest, Erzsébet körút 23. Telefonj ajánlat 222-494 számra Czeher urhoz kérünk,

figyelmeztet, mértéktartó szórakozás folyik.

— Félóráig tanítunk és félóráig pihennek a gyermekeink — mondja Hancz M. Immaculata nővér, az óvoda vezetője s megmutat egy tanrendet. A piros-fekete tintával kirajzolt tanrenden ilyeneket olvashatunk: „Mese”, „Játék”, „Beszélgetés”, „Munkabeszélgetés”, „Kézimunka”. Mindennapra más-más óra esik, vagy legalább is más-más variációban ismétlődik a tanítás.

A nyitott ablakokon át friss levegő árad be a tág termekbe. Illik ez a tavaszi légáramlat ehhez a szép intézményhez, ahol a butorok színtől kezdve minden olyan tavaszi, friss, üde és reményekkel telített. És mosolygó, akár csak az ablakon beintegető orgonák.

Horváth Imre.

Vitéz Rácz Jenő ny. honvédelmi miniszter tart előadást a Magyar Megújulás Part holt napi táborozásán

Nagyvárad, május 8. Vasárnap délelőtt 12—2 és délután 4—6 óra között rendezi meg a Magyar Megújulás Párt helyi szervezete megyei kistáborozását.

A táborozáson előadást tart vitéz Rácz Jenő ny. honvédelmi miniszter, országos pártvezető helyettes és Vince András ny. altábornagy, országos szervezési vezető. A neves vezető politikusok előadása iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Hirdessen a Magyar Lapokban

HOTEL SZABÓ BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

Jól élnek Rostockban a nagyváradi magyar munkások

Beszélgetés a szabadságra hazaérkezett Andor Jánossal. Bajtársias közösségben élnek a magyarok a többi munkásokkal

Nagyvárad, május 8. Andor János motorszerelő most érkezett haza szabadságra Németországból, ahol sok társával együtt a rostocki repülőgépgyárban dolgozott.

A híresztelésekkel ellentétben elmondja, hogy a viszonyokhoz képest igen jó helyzetben vannak ott a magyar munkások. A munka nem megerőltető. A kötelező munkaidő napi 8—10 óra, éppugy, mint a németek számára. Az oroszokkal sem dolgoztatnak ennél többet. A rendes munkaidő hétfő reggel fél hét órától szombaton déli 1 óráig tart s csak kivételes esetben rendelik el a szombat délutáni, egész ritkán, pedig a vasárnap délelőtti munkát. Ezt a rendkívüli teljesítményt azonban külön munkadíjjal fizetik meg. A munka általában nem megerőltető, de természetesen „lőgni” vagy „lazsálni” nem lehet. A legteljesebb pontossággal tartják be a munka ütemét, amely az emberi teljesítőképesség határait korántsem haladja túl.

Az ellátás feltétlenül kielégítő

Az ellátás, ha nem is bőséges, feltétlenül kielégítő. Kétszer egy héten 50—50 gramm hús is kerül a gyári étkezdében a munkások asztalára s ezenkívül minden munkásnak 150 grammra húsjegyet is osztanak ki hetenként, amiért felvágottat vásárolhatnak a kintinban. Kenyeret hetenként 3 kilogrammot kap minden munkás, s ez teljesen elegendő, mert a déli és esti étkezésnél főttkrumplit hordanak fel az asztalokra, amiből ki-ki annyit vehet a kenyér pótlására, amennyi jölesik, úgyhogy a kenyeret mindenki csupán a reggelire és a külön étkezésekhez használja fel. A napi étkezési rend körülbelül így alakul: Reggel feketekávé, tejeskávé vagy húseves. Délben hústalan napokon egy tálétel főzelék szokott lenni; más napokon mindenki megkapja a pontosan kimért húsadagját, amihez annyi kóritást vehet, mártással leöntve, amennyit óhajt. Vacsorára gulyás főzelék, griz, burgonya váltakozik a munkások étrendjében. Vasárnap bőséges ünnepi ebéd, amely a kényesebb igényeket is kielégítheti.

Sört tetszés szerint lehet fogyasztani a kintinban; a dohányosoknak 20 gramm dohány és 10 cigaretta jár egy héten.

No és a bombázások?

Szórakozásra is kínálkozik alkalom. A kintinban szombat és vasárnap estenként kabaréelőadásokat rendeznek a németek, amelyeken az olasz, spanyol és holland munkások gitárjaikkal, harmonikáikkal szoktak közreműködni. Ezek a kabaréelőadások kedves szórakozásai a magyar munkásoknak. De sokan kijárogatnak a városba, mozielőadásokat látogatnak, kávéházakban, vendéglőkben üldögélnék, vagy kimennek a tengerpartra sütkérezni, csónakázni. Egyszóval, mondja informátorunk, eltelik az idő.

Bombázásokban nem igen volt részük a rostokiaknak. Gyakori ugyan a légiriadó, de eddig az ellenséges támadások nem vezettek különösebb

eredményre, mert a német légvédelem minden esetben erős tűzharcot nyitott, amely visszavonulásra kényszerítette az ellenséget, még mielőtt bombáit ledobhatta volna. Csak jelentéktelen károkat okoztak a támadók. Egy szó sem igaz abból, hogy Rostock romokban heverne.

Az öltözködés tekintetében sem lehet panasza ok. Nem jár senki se

rongyosan. Mindenkinek megvan a munkásruhája, amit a gyár ad. Tavaly minden munkás kapott különböző jegyeket ruházati cikkekre, amelyek felmutatásával olcsón be lehetett vásárolni, úgyhogy, noha ebben az évben még nem osztottak ruha-jegyeket, mindenki tisztességesen fel tud öltözni.

Szépen keresnek a munkások

Takarékos ember jelentős összeget tehet félre. A rendes étkezések hetenként körülbelül hét márkába kerülnek, amihez még ugyanennyit elkölt a munkás külön étkezésekre, sörre, cigarettára. Szerény szórakozását is fedezni tudja heti kéthárom márkával. Ezzel szemben a szakmunkás heti 60—70 márkát, a kisegítő munkás heti 40—50 márkát keres meg. Családos ember 80—120 márkát küldhet haza havonként, a többi megta- karított keresményt ki-ki magánál őrzi. Van aki vesz kerékpárt, sőt többben motorkerékpárt vásároltak kéz alatt, amit azonban ott nem használhatnak. Olyan is akad, aki varrógépet vagy más hasznos dolgot vesz, ami-

nek hazahozása nehézségbe ütközik ugyan, de nem keresztülvihetetlen.

A német munkásokkal bajtársias viszonyt tartanak fenn a magyarok, de az olaszokkal és a spanyolokkal jobban összelekedtek, úgyhogy sokan jobban beszélnek olaszul, mint németül.

A rostockban dolgozó magyar munkások itthon aggódó családjai — fejezi be közlését Andor János — nyugodtak lehetnek, mert hozzátartozóik viszonylag kielégítő életkörülmények között, jó egészségnek örvendenek Németországban. A házaskor hat hónap, a nőtlenek egy év leteltével jöhetnek szabadságra. (j. b.)

Mennyit ér a városnak a kisajátított Kepes-féle ingatlan?

— 240 ezer pengőnek a város pénztárában kell maradnia —

Nagyvárad, május 8. Érdekes levelet kaptunk ma egyik régi előfizetőnkől. A levél az állami út építésével kapcsolatos kisajátítások kérdésével foglalkozik és a Kepes-féle ingatlan értékét teszi bírálat tárgyává. Állításait minden megjegyzés és hozzászólás nélkül közöljük, csupán azt jegyezzük meg, hogy a levél adatait többeket fognak arra ösztönözni, hogy hozzászóljanak. A levél egyébként így hangzik:

Tekintetes Szerkesztőség!

Lokálpátriótai kötelességemnek érzem, hogy az alanti ügyben, mint t. lapjuk egyik legelső előfizetője, Önök útján a nyilvánosság figyelmét ráirányítsam az alanti ügyre:

A Baross-hídnál folyó állami út-építés alkalmával a közelmúltban a város kisajátította — mintán békésen megegyezni nem tudott — Kepes Samu nagyváradi ügynök ingatlanát, a volt „Verpflegsmagazin”-t és felajánlott azért 288.000 pengőt, amit Kepes nem fogadott el.

Ugy látszik a városi vezetőség élén álló s csupán a visszatérés után hozzászánk jött urak nem ismerték eléggé a helyzetet, de a velük szemben álló felet sem, s így nekem, mint régi nagyváradi polgárnak kötelességem, hogy a városi vagyon megkímélése érdekében szót emeljek.

Elmulasztották — úgy látszik — megnézni elejétől végig ezt a Kepes-féle telekkönyvet, amely a nagyvá-

radi 360. sz. telekjegyzőkönyvben foglaltatik. Ez azt mutatja, hogy ezt az 1 hold 151 ölnyi területű ingatlant 1933-ban háromhatod részben Kepes Sámuel és egyhatod—egyhatod részben Kálmán György, Ternyei István és Ternyei Pál örökölték. Érdekesebb azonban, hogy Kepes Samu az utóbb említett három unokaöccsétől hogyan vásárolta meg az ingatlan fele részét! A következőképpen:

1934 novemberében egyhatodért adott Ternyei Istvánnak 240.000 leit. 1935 decemberében egyhatodért adott Ternyei Pálnak 348.000 leit.

1938 januárjában egyhatodért adott Kálmán Györgynek 100.000 leit, kifizetett tehát az ingatlan feléért 688.000 leit, azaz 22.933 pengőt és ugyanezért nem fogadott el a városból 144.000 pengőt!

Szeretném tudni, hogy mivel érdemelte ki ez a Kepes Samu, hogy a város ilyen hatalmas ajándékban részesítse! Ha elővesszük az 1440/1941 M. E. számú rendeletet az erdélyi ingatlanok kártalanítási ügyében, azt látjuk, hogy az államhatalom gondoskodott, hogy kárpótlást kapjanak azok az erdélyi ingatlan tulajdonosok, akik kénytelenek voltak ingatlanukat a megszállás alatt eladni. Ugyanezen törvény szellemében mennyivel inkább megilleti a közt, a várost, az államot ez a jog! Ezt az ingatlant a városnak ki kellett volna sajátítani azért az összegért,

Uri lakásba
Finom butort
Papp Margittal
Rimanóczy utca 8. sz.

amire Kepes maga azt 1938-ban értékelte, s ez az összeg nem 288.000 pengő, hanem 46.000 pengő! A különböző cca 240.000 pengőnek igen jó helye van a város kasszájában, szociális és kulturcélokra, s nem egy olyan valaki támogatására, mint ez a Kepes Samu.

Ez az ügy anyagi része! A személyi része pedig kiegészül azzal, hogy ettől a Kepes Samutól „fecsegés” miatt a politikai rendőrség már régebben elkobozta a rádióját. T. i. ez a város legnagyobb pletykahordozója! De ha régebbi multja után az ügyészségnek utánanéznék, ott azt találják, hogy ez a Kepes a mult világháborúban „hadseregszállítás”-ból kifolyólag a nagyváradi börtönben ült, s hogy még most is nem ott ül, azt kizárólag Trianonnak köszönhetné. Ilyen emberek vonják el a város más célra szükséges pénzeit? De az is köztudomású egész Váradon, s erről több jogász és bankember pozitívumot is tud mondani, hogy Kepes az egész ingatlanát 1939- és 1940-ben 2.000.000 leiert jobbra-balra kínálta, ez pedig 66.000 pengőnek felel meg.

Uraim! Mentsünk meg a városnak 240.000 pengőt!

Egy előfizető nagyváradi polgár.

Szeretetsomagokat osztanak ki a sebesült katonák között az Erdélyi Párt kívánság hangversenyén május 9-én, vasárnap

Az Erdélyi Párt réti körzetének kívánsághangversenye iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A nagyszabásúnak ígérkező estély műsora már elkészült. A meghívókat a rendezőség már szét is küldötte. A kívánsághangversenyt, melyen ötven sebesült katonát látnak vendégül az Erdélyi Párt hölgyei, a városi Népművelési Bizottság kebelében rendezik meg vasárnap este 7 órai kezdettel a Református Kulturpalotában. Az estély műsorát már közzöltük.

Az estélyre a belépés díjtalan. Önkéntes adományokat a rendezőség a Vöröskereszt céljaira és a szilágypéri tűzkáro-sultak javára elfogad. Szünetben az Erdélyi Párt hölgyei nevében Erdélyi Klári és Gizi, Erdélyi Géza postafőigazgató leányai a jelenlévő sebesült honvédek között szeretetsomagokat osztanak ki a Dobó Katia leányiskola cserkészcsapatának segítségével.

Szerencsétlenül járt egy kőműves

(Nagyvárad.) Tóth János MÁV kőműves, Sajó-utca 3. szám alatti lakos az Ujfaluhoz tartozó órház javítása alkalmával az állványról lezuhant és kulcs-csonttörést szenvedett. Az állami kórházban ápolják.

KÉT KRÉMES FÁNK

Ragyogó szemű, eleven kis jószág az én Ilonka barátnőm. Gyakorta meglátogat és ilyenkor csupa mosolyt, derűt hoz magával. Játékos, napsugaras lénye bearanyozza az egész konyhát. Mintha a levek is vígabb forrnia a nagyfülű fazékban, mialatt ő a földön kuporogva beszél és eszik, eszik és beszél felváltva. Nem tudja, melyiket szeresse. Így aztán még az is előfordul, hogy egyszerre csinálja mindkettőt. Teli szájjal kacag, fecseg szünet nélkül.

Mindig a konyhában fogadom, mert nem előkelő vendég szegényke. Mindössze nyolc éves és mindig éhes. Maszatos, rongyos, elhagyatott kisleány, pedig gyönyörű arcocskája van és óriási szeme, mint két fekete cseresznye fénylik.

Megszerettem. Egyszer kérdeztem, miért olyan szurtos a ruhája, a keze, a lába? Meg kellene mosni. Szappannal és melegvízzel.

Igérte, hogy legközelebb, ha jön, patyolat-tiszta lesz még a lába is. Rövidesen jött is megint, de változást nem láttam rajta. Mintha az arca lett volna komolyabb, mint máskor.

— Azt mondta anyám, — panaszkodott — minek megmosni a lábamat, hiszen megint csak piszkos lesz. El is kergetett, nagyon haragudott.

Mit is mondhattam szegénykének én, aki anyja haragjának és a szidásnak akaratlan okozója voltam? Talán azt, hogy nincsen igaz az anyjának? Hiszen mindig is azt vallottam, hogy az édesanyának mindig igazuk van. Éppen az Ilonkát tévedett volna?

— Nem kérte elég szépen Ilonka. Anyád biztosan sietett és felbosszantottad.

— Igen, — vallotta be. — A piacra készült és már úgy is késő volt.

Ezzel vége is volt a bánatnak és máris boldogan kanalazta a tegnapi maradékokat.

Nemsokára aranyos, meleg nap volt éppen, amikor ragyogó arccal beállított. A csúnya, szakadt kendő lekerült a fejéről, akkor láttam először a fényes fekete haját. Gyönyörűen meg volt férsülve, két kemény varkocsba ríktó piros rongyot fontak. Olyan volt, mint egy kis feketeterítő, amint szinte diadalmasan rám nézett.

Először nem tudtam, mit akar. Akaratlanul elnevettem magam, olyan komikus volt, amint tükörsíma fejével megállt előttem valami lehetetlenül furcsa pozitúrában. Az egyik lábát előre nyújtotta, a két kezét meg olyanformán tartotta elem, mint az úgazdag felesége, aki a briliánsgyűrűt szeretné észrevétni az egész világgal. Végre megláttam, mi okozza a nagy változást. Kis barátnőm megmosta a kezét és a lábát! És nagyon szeretne volna, ha azt a lehető leghamarabb meglátom.

Alig tudtam megállni, hogy meg ne esőlköljam. Aranyos volt a boldogságával, hogy nekem örömet okozhatott. Azután hetekig nem láttam. Aggódni kezdtem, hogy talán beteg, vagy mi baja törtéhetett. Ma délelőtt aztán becsengett. Olyan volt, mint egy fázó, gazdátlan kis kutya. A mezitelen lábcskájára sáros, vizes, az arca fakó a hideg esőtől. A fogai vacogva verődtek össze, mikor beszélt.

— Egy kis száraz kenyérfaját... — kezdte a jólismert monddát.

Meleg tejet ivott, aztán lekuporodott a meleg tűzhely mellé. A pattogó tűz mellett feloldódott a nyelve. Hamarosan beszédessé lett, mint máskor. Megtudtam, hogy nem volt semmi baja, csak nem mert előjönni a sáros lába miatt.

— Félttem, hogy akkor megint nem szeret a nagysága.

Meg akartam mutatni, hogy örülök, amiért eljött és szerettem volna látni az örömet felvillanni a szemében. Egy jókora krémes fánkot vettem ki a szekrényből és azt hittem, ha meglátja, mihán kap majd utána. Tévedtem. Hátrált egy lépést és védőn tartotta maga elé a kezét.

— Nem kell, — mondta. — Ez csak uraknak való és csipős íze van. Anyám mondta.

A tekintetében félelem bújkált és kis híja, hogy sírva nem fakadt. Egész nyomorúságos kis elete rémült arcára volt írva. A száraz kenyérfaját — vacsorák, a verések és a bölcs, előrelátó életszemlélet, hogy kár a lábát megmosni, mert úgy is megint piszkos lesz.

— A kedvemért harapj bele Ilonka! — kértem. — Ha igazán megcsípi a nyelvedet, kiköpheted. Nem fogok haragudni.

Sután nyult a süteményért. Láttam, hogy erőt vesz magán és csak a kedvemért veszi el. Boldogan elcserélte vol-

na egy kis száraz kenyérfaját. A beszédes szemét néztem, mikor beleharapott a tésztába. Először csodálkozva villant egyet a szemé, majd melegen rám sugárzott.

— Finom, — mondta tele szájjal és megint a régi kis erőszakosság volt a hangjában. — Adjon még egyet!

A másodikat már kikapta a kezemből és köszönés nélkül elszaladt. Talán félt, hogy visszaveszem. Apró lába alatt cuppogott a sár és mikor utána néztem, láttam, hogy gyönyörrel nyalogatja az ujjait.

Szomorú lettem és ezer kétség gyötört. Boldoggá akartam tenni, valamit adni akartam, ami más gyerekek örömet jelent és félek, nagyon félek, hogy kicsi barátnőmnek mégis ártottam. Mi lesz, ha az én Ilonkának a krémes fánk pompás íze után keserű lesz majd a száraz kenyérmarek? Vajjon mit tartogat számára a jövő? Süteményt vagy tegnapi maradékot?

A sok kérdésre ki tudna megfelelni? A kisleány régen eltűnt, csak kis talpának lucskos nyomait nézegettem a konyha kövén.

Ujházyné Tóth Mária.

Május 23-án tartja meg a nagyváradi püspökség Szent László napját

Az egyházmegye leánykörei rendeznek ebből az alkalomból ünnepséget a színházban

Nagyvárad, május 8. Szent László minden évben visszatérő ünnepét ebben az évben az egyházmegye május 23-án, vasárnap tartja meg. Az egyházmegye a rendes templomi ünnepségen kívül társadalmi téren is ki akarja mutatni szent alapító- királya iránti tiszteletét. Ebben az évben a társadalmi ünnepelés az egyházmegyei leánykörök ünnepélyes diszközgyűléséből fog főképpen állani. Az ünnep-

ség szűkebbkörű rendezése nagy vonalakban már összeállította az ünnepségek menetét. Már is előrelátható, hogy minden községből, úgy a Csonkaországból, mint a visszatért részekből nagyszámban vesznek részt az ünnepségeken a leánykörök tagjai. A diszközgyűlés valószínűleg a színházban fog lezajlani. Az ünnepségek részleteire egyébként még visszatérünk.

Szigoru rendeletet adott ki a belügyminiszter az idők komolyságának megőrzésére

Minden nyilvános helyen razzikón igazoltatja a rendőrség azokat, akiknek viselkedése kihívó és feltűnést kelt. Figyelemben részesítik a magánházakban előforduló megbotránkoztató mulatozásokat is

Munkatáborokba és internálótáborokba kerülnek a léha életmódot folytatók

(MTI.) Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a Magyar Távirati Iroda munkatársával a következőket közölte a nyilvánosság számára:

Az ország lakosságának színe-java és számbelileg a tulnyomó nagyrész katonai szolgálatban és a polgári fronton egyaránt említésremélőan teljesíti kötelességét és viseli azokat a nehézségeket és korlátozásokat, amelyeket a nemzeti erőfeszítés reá rótt. Annál feltűnőbb és visszatartóbb, különösen a fővárosban különböző társadalmi rétegek egyes csoportjainak léha életmódja, amely teljesen ellentétben áll az idők komolyságához mért magatartás követelményeivel. Kávéházakban, szállodák halljában, mulatókban és egyéb nyilvános helyiségekben és helyeken fel-felbukkannak a háboros élet parazitái, akik szórják a joggal, vagy jogtalanul szerzett jövedelmüket és viselkedésük nemcsak kihívó, hanem súlyosan károsítja a közszellemet. Ezeknek a megbotránkoztató állapotoknak véget kell vetni. Elrendeltem, hogy a m. kir. rendőrség az érintett helyeken razzikón igazoltasson mindenkit, nőket, férfiakat egyaránt, akiknek viselkedése kihívó és feltűnést kelt. A munkatáborok és internálótáborok alkalmas eszközök lesznek annak a célnak elérésére, hogy ezeket az elemeket bekapcsolják a közös munkára és ráébresszék a terhes idők mindenkiével szemben támasztott követelményeire. Egyben utasítást kapott a rendőrség arra is, hogy a magánházakban, itt-ott előforduló megbotránkoztató mulatozásokat is kellő figyelemben részesítse.

80. lóteknőcélú m. kir. államsorslóték

Főnyeremény:

40.000 aranypengő

29.360 nyeremény

420.000 pengő értékben.

Nyeremények:

20.000 ar. P 10.000 ar. P

2x5.000 ar. P 4x2.500 ar. P

6x2.000 ar. P 33x1.000 ar. P

és még számos nagyobb és kisebb nyeremény, melyeket mind készpénzben fizetnek ki.

Huzás június 8-án.

Sorsjegy árak:

Egész: ar. P 3—, fél: ar. P 1.50

Kapható

osztálysorsjegyfelárusítóknál és dohánytözsdekben.

„Tarka leányok”

Utolsó szerető hívás akar ez a kis cikk lenni, Leányok! Mielőtt vasárnap reggel megkezdődne a tarkanap filmszerű, színes egymásutánja Pray György utcai otthonunk falai között, ahol már vár a kápolna meghitt csendje, a nagyterem napfényes otthonossága s a nagy udvar zöldelő virágdiszes pompája, hadd üzenjem még egyszer nektek, katolikus magyar leányok, hogy mindnyájatokat ott akarunk látni ezen a napon!

Ez a nap Értetek van egészen! Hogy többek, gazdagabbak, különbek legyetek lélekben, szellemben, kedélyben. A szentmisében Krisztus akar szólni a heti munkában elfáradt „Mártákhöz”, akik legalább vasárnap hadd vegyék át a Mária-szerepet, odaülve a Mester lábához és lélekben elcsendesülve hallgathatni szavait. A változatos témákat tárgyaló előadások ismereteket, gondolatokat, elirányítást közvetítenek, hogy szélesedjen a szellemi látóhatárunk, hogy okosabbak, műveltebbek, látóbbak legyünk. A tornaóra, művészi zeneszámok, közös ének pedig s az előadások közötti vidám szünetek testi-lelki ruganyosságot, felüdülést jelentenek majd, kipihenését a hétköznapi tompa fáradtságának.

Testvéreim! Előadóink, rendezőink mind nagy-nagy szeretettel készülnek a tarkanapra. Ugy-e nem hagyjátok hiába készülni őket? Ne mondja egyike sem: „Meg lesznek nélkülem is, nem fogok én ott hiányozni!” Éppen azokat várjuk a legjobban, higgyék el, akik így beszélnek! Éppen őket szeretnénk leginkább ott látni! Ugy-e tudunk a szeretetre szeretettel felelni? Várja a választ a tarka napon Hesz Márta.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZABADSÁG-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat csak adunk vissza.

NEM MOND BESZÉDET A PÁPA
 MÁJUS 16-ÁN. Róma. (MTI.): A Vatikán hivatalos köreiben alaptalannak mondották azt a híresztelést, amely szerint a pápa május 16-án a jubileumi év bezárása alkalmával rádiószózatot mond.

Jégverés ellen biztosítsd természetét!
 A gazdasági év küszöbén kell gondoskodni a gazdának a jégbiztosításról, mert ha a terményeket akármilyen kis mérvű jégverés is érte, ezek jégbiztosításra már nem fogadhatók el. Magyarország területén a múlt évben áprilisban 2, májusban 20, júniusban 18, júliusban 28, augusztusban 18, szeptemberben 6 és októberben 2 jégverési nap volt, ami annyit jelent, hogy hét hónap alatt 94 napon át pusztította terményeinket jégverés. Forduljon az ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG helybeli: Szent László-tér 2. szám alatti képviseletéhez felvilágosításért.

INCZÉDY-JOKSMAN ÖDÖN NAGYVÁRADON. Nagyvárad, május 8. Inczedy-Joksmán Ödön, Kolozsvár és Kolozs megye főispánja Nagyváradra érkezett s ma délelőtti látogatást tett Cziffra Kálmán vármegyei főispánnal, Nadányi János alispánnal, Hlatky Endre városi főispánnal és dr. Soós István polgármesterrel. A hivatalos látogatások után Inczedy-Joksmán Ödön megtekintette a város háza légóltalmi berendezéseit, majd résztvett a városházán tartott légóltalmi értekezleten.

Újabb rendelet a gépjárművek üzemanyagáról. A MTI jelenti: A folyékony üzemanyagok más irányú felhasználása elkerülhetetlenül szűkebbé teszi a pótlóanyagokra való áttérést. Ennek egyik módja a könnyen cseppfolyósítható propan-butan gázféléknek, mint motoros hajtóüzemanyagok használatára. A gépkocsiknak gázhajtásra való átalakítása a kormány rendelete értelmében kizáróan teherjárművekre, taxikra és hércsókra, továbbá a földgáztermelő vállalatok tulajdonában levő gépjárművekre engedélyezhető, tekintettel arra, hogy ezekből a gázokból a termelés kevesebb, mint amennyi az ország egész gépjárműállományának ellátására elegendő volna.

NÉMETORSZÁG CUKROT ÉS BURGONYÁT SZÁLLIT GÖRÖGORSZÁGNAK. Athén. (MTI.) A NTI jelenti: Mint illetékes helyről közlik, a trieszti kikötőből elindult Görögország felé egy évéd hajó, 3800 tonna cukorral és 500 tonna burgonyával. A cukor és burgonya Németországból származik és első részlete a görög lakosság részére szánt újabb élelmiszerzállományoknak. A már korábban Görögországba érkezett cukorzállományokat most osztják szét a görög lakosság között.

Szigoru intézkedések Olaszországban a visszaélések ellen. Rómából jelentik: (MTI) Az egyik olasz tartomány prefektusa három város polgármesterét felmentette állásától, egyúttal feljelentést tett ellenük közlélmézési bűncselekmény miatt.

ERŐS HIDEGHULLÁM SPANYOLORSZÁGBAN. Madrid. (MTI.) A NTI jelenti: Spanyolországban az utóbbi napokban a légköri lecsapódások következtében erős hideghullám lépett fel. Avila tartományban péntekre virradóra hó is esett. Erre hosszú ideje nem volt eset. Más spanyol tartományokban már ebben az időben a roszarátásra készülnek.

Sztalin képe Palesztinában. Rómából jelentik: Olasz lapok írják: A palesztinai közhivatalokban kiosztogatták most Sztalin képét, amely odakerül a falon Churchill és Roosevelt képmása mellé. Megvan tehát hivatalosan is a demobolevista háromság. S ebben a különös teológiai együttesben Roosevelt képviseli az alkotót, Churchill a fenntartót és Sztalin pedig a rombolót. A katyni temető tömegsírjainak a feltárása után nem nehéz elképzelni Sztalint, mint egy modern Shivát, nyakában a koponyaköbél font lánccal, mint méltó „ékszerével”.

Hogy lakása hangulatos bútor MEZEI-nél legyen, színes, modern
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák diótüszáttal is. Előnyös vétel. Konyha újdonságok.

TARKA LEÁNYNAP május 9-én, vasárnap reggel 9-11-ig, délután 4-től fél 8-ig a Szociális Testvérek Pray György utca 5. szám alatti otthonában. Előadók: dr. Schriffert Béla apost. korm. helynök, P. Kiss Szaléz ferences plébános (Debrecen), Scholz Klára, Cséfalvy Gabriella és dr. Németh Imre. Hivatalos erre minden katolikus magyar leány.

Gazdajstromok szemléje Paptamási-ban és Biharvajdán. Nagyvárad thj. város polgármestere 2762-1943. k. é. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki: Paptamási, valamint Biharvajda községek elöljáróságának megkeresése alapján értesítem Paptamási, valamint Biharvajda községekben mezőgazdasági ingatlanmal rendelkező tulajdonosokat, hogy az 1943. évi gazdajstromok május hó 5., illetve május hó 15-ig az említett helyeken 15 napi közzemlére ki vannak téve. Nagyvárad, 1943. május hó 6-án. Dr. Soós s. k., polgármester.

Kerékpár rádiók részlete is kaphatók
PÁLFFY J. Kühne-lerakat
 Mussolini-tér 16 sz. Telefon: 15-24

Fehérvári bajtárs! Május 10-én este fél 7 órakor a Széchenyi épületben levő helyiségben fontos bajtársi összejövetel lesz, melyre pontos megjelenésedre feltétlenül számít az Elnökség.

ANYÁK NAPJA A KATALIN-TELEPEN. Nagyvárad, május 8. 1943. május 9-én d. u. fél 5 órai kezdettel a két anya c. 4 felvonásos vallásos drámát adják elő a katalin-telepi kulturházban. (Mária u. 47.) a napközi gyermekotthon javára. A telep jötevőit szeretettel várják az Irgalmas Nővérek.

BELVÁROSI Páger Antal hatalmas kettős alakítása!
Szervusz Péter
 Ragyogó vigjáték! — Főszereplők: Páger Antal, Simor Erzs, Erdélyi Mici, Misoga, a 2 Pethes, Mihálfvi, Köpecsi Bócz.

Bókay János nagyszerű vigjátéka
Karosszék
 Főszereplői: Szeletzky, Rajnay Gábor, Szilassy, Latabár a CASINOBAN

KÉNYSZERMUNKA TITKOS SZEKTÁHOZ VALÓ TARTOZÁS MIATT. Bukarest. (MTI.) A csernovitzi hadbíró-ság Obliseni közeég hat lakóját 15-15 évi kényszermunkára ítélte, mert titkos vallási szektának voltak tagjai.

VIZHIÁNY VAN BELGRÁDBAN. Zágráb. (MTI.): Belgrádi jelentések szerint a melegebb időszekek és a szárazság miatt a szerb fővárosban vizhiány van. A vízesapok megjavítására és a legnagyobb takarékoságra hívták fel a közönséget. Egyben megtiltották az ivóvízzel történő öntözést. A tilalom ellen vétők vezetőket kikapcsolják a közös fogyasztásból, sőt még pénzbüntetéssel is sújtják őket.

Rehák Tamás tüzoltó-főparancsnok, Bakó István és Tóth Sándor városi főmérnökök Debrecenben

Nagyvárad, május 8. Dr. Kirchmayer György országos légó műszaki felügyelő az elmúlt napokban Debrecenben tartózkodott és a légvédelem itteni vezetői számára szakelőadásokat tartott. Az előadásokra Nagyváradról meghívták Rehák Tamás tüzoltó-főparancsnokot, továbbá a városi műszaki hivatal két főmérnökét, Bakó Istvánt és Tóth Sándort. A nagyvárad kiküldöttek Debrecenben légvédelmi szakkérdésekben tájékozódtak az országos felügyelővel folytatott tanácskozások alkalmával. A tanácskozások eredményeiről a szombat délelőtti városi légo-értekezleten számoltak be.

Zárt ülésen számolt be Linkomies a finn politikai helyzetéről. Helsinkiből jelentik: (MTI) A finn nemzeti koalíciós párt értekezletén Linkomies miniszterelnök beszámolt a bel- és külpolitikai helyzetéről. A beszámolóról a nyilvánossággal semmit sem közöltek, ellenben hangsúlyozták, hogy az értekezlet szigorúan pártjellegű volt.

MISÁNGYI OTTÓT BULGÁRIÁBA HÍVTÁK. Szófia. (MTI.): A bolgar sajtó bejelenti, hogy május második felében a bolgar tesztelésügyi főiskola meghívására Szófiába látogat dr. Misángyi Ottó, a budapesti testnevelési főiskola igazgatója. Az előzetes tudósítások nagy elismeréssel beszélnek Misángyi nemzetközi szaktekinélyéről.

Csak utazók léphetnek Bulgáriába a Vasutállomásra. Szófiából jelentik: (MTI) Országos rendelkezés szerint a jövőben csak azok léphetnek a vasutállomások területére, akik utazni kívánnak. Szigorúan tilos olyan személyek jelenléte, akik másokat kísérnek vagy várnak. A rendeltetés szerint a kísérők jelenléte felesleges balesetekre vezetett.

24 ÉVE INDULT EL SZEGEDRŐL AZ ELLENFORRADALOM. Szeged. (MTI.) Szegeden pénteken délelőtt annak 24 éves évfordulója volt, hogy Szegedről elindult az első ellenforradalmi megmozdulás. A Horthy Miklós laktanya előtti emlékművet a város és a helyőrség nevében megkoszorúzták.

LAVAL PÁRISBA ÉRKEZETT. Páris. (MTI.) A NTI jelenti: Laval kormányfő csütörtökön Párisba érkezett. Ott tartózkodásáról közleményt adtak ki, amely szerint fogadta a pénzügyminisztert, a kultuszminisztert, a hadiforgóanyagok kormánybiztosát, valamint több munkatársát.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK
 M. B. előfizető. A lakók részéről fizetendő légó hozzájárulásról lapunk részletesen megemlékezett. Röviden: f. év január 1-től a lakbér után havi 3 százalékot kell fizetni a háztulajdonosnak, aki azt tovább fizeti az adóhivatalnak.

Valódi svájci órák **Blóz Zoltánnál** Ezüst dísz tárgyak
 Szt János utca 3. sz.
 Modern ékszerek készítése és alakítása. Oratokat aranyból, platinából, ezüsből gyönyörű kivitelben készítenek.

Sokatmondó számok a háborus Budapest egy évi életéről

Örvedetesen emelkedett a születések száma, de szomorú jelenség a halandóság növekedése

Budapest, május 6. A főváros Statisztikai Hivatala ma hozta nyilvánosságra azokat az összefoglaló adatokat, amelyekből Budapest megmozdulásainak, életmegnyilvánulásainak 1942. évi tükröképe állapítható meg. Különösen most, a háborus viszonyok közepette érdemelnek figyelmet ezek az adatok, mert egy hadviselő ország fővárosának helyzetképét mutatják be és annak a helytállásnak a rajzát, amelyet a hadban lévő lakosság tanúsított a hátsó országban. Örvedetes és szomorú eredmények váltakoznak ezekben a kimutatásokban. — Már a bevezető számadatok kedvezőek, mert ezekből megállapítható, hogy a születések száma Budapesten a háború negyedik évében ugrásszerűen növekedett. Az elmúlt év folyamán 2.45 évszületés történt Budapesten. 3.183-mal több mint előző évben. Sajnos a halálozások száma is növekedett, ami már bizonyára a háborúval függ össze. A halálozások száma 19.810 volt, 2.271-gyel több mint a megelőző esztendőben. A születési többlet mégis 3.535 lelket tesz ki, tehát Budapest természetes szaporodása az elmúlt évben igen kedvezőnek mondható. A házasságkötések száma 12.793 volt, ami a normálisnál több, bár 1.121-gyel kevesebb, mint az előző évben kötött házasságok túl nagy száma volt.

Az év folyamán 680 budapesti egyén halt meg baleset következtében, kerek 100-zal több, mint az előző évben. A statisztikusok szerint

az elsötétítés folytán több a halálos végű baleset. Emelkedett a csecsemő-halandóság. Tavaly 2.741 csecsemő halt meg 624-gyel több, mint az előző esztendőben. Örvedetes, hogy a háború elenére erősen csökkentek a fertőző megbetegedések. Tavaly csak 17.837 fertőző megbetegedés fordult elő, ami 5.105-tel kevesebb az előző évi fertőző megbetegedések számánál. Főleg a veszedelmes hányhímlő, kanyaró és influenza esetek számában tapasztalható csökkenés. Ezzel szemben feltűnő az egyiptomi szembaj terjedése, amely megbetegedés tavaly 445 esetben fordult elő, míg az előző évben csak 56 esetet tapasztaltak.

Tavaly kezdődtek a házasságelötti kötelező orvosi vizsgálatok. A hatósági orvosok 27.488 házasságelött vizsgáltak meg, akik közül csak 365 jelentkező, tehát csupán 3.1 százalék nem kapta meg a házasságkötéshez szükséges engedélyt. A mentőket tavaly több mint 56.000 esetben vették igénybe a fővárosban. A kivonulások fele szolgált elsősegélynyújtást, a többi betegszállításokra esett. Öngyilkosságokhoz tavaly 1867 esetben hívták a mentőket, akik 250 esetben már későn érkeztek, mert az öngyilkos halott volt.

Erősen emelkedik a budapesti kórházak forgalma. Az elmúlt évben 11.567 betegfelvétel történt a főváros kórházaiban. A kórházban meghaltak száma 6140 volt.

5 és fél millió vendég a fürdőekben

A gyógyvizek és ásványvizek forgalmából megállapítható, hogy az év folyamán több mint 12 millió liter ásványvíz és 26.3 millió szikvíz fogyott, úgyhogy Budapest minden egyes lakosa átlag 10 liter szénsavas ásványvizet fogyasztott az elmúlt évben. Rendkívül megnövekedett a nyilvános fürdők forgalma. Az év folyamán 5.624.000 vendég fordult meg a budapesti fürdőkhöz, kerek 2 millió személlyel több, mint két évvel ezelőtt. A köztisztasági hivatal 2.255.000 métermáza utcai szemetet, 2.2 millió métermáza házsizemetet

és 12.300 métermáza piaci szemetet hordott el. Ezenkívül 12 millió köbméter havat is kellett eltakarítania a köztisztasági szolgálatnak.

Az iparjogosi tványok és cégbejegyzések terén tavaly is nagy volt a forgalom, bár az előző évihez képest csökkenés tapasztalható. Az egész évben 12.438 új iparjogosi tványt adtak ki, 5164 jogosi tványt vontak vissza, úgyhogy az iparüzők száma 7274-gyel szaporodott. Tavaly 1193 új céget jegyeztek ke és 354 régi céget töröltek a cégjegyzékből

465 millió utas a villamoson

Érdekesek a helyi személyforgalom adatai. Az év folyamán a villamosvasút 465.3 millió utast szállított, úgyhogy Budapest minden egyes lakosa naponta legalább egyszer használta a villamost. Ugyanakkor azonban az ismert okoknál fogva az autóbuszok csak 25 millió utast szállítottak, 30.5 millió személlyel kevesebbet, mint az előző évben. A villamosokon az utasforgalom 47 millió személlyel többlet jelent, növekedett a fogaskerekes vasút és a sikló forgalma is igen tekintélyes mértékben. Hatalmas forgalomemelkedésről számolnak be a dunai csavargózások, amelyek tavaly 2.7 millió utast szállítottak egyik partról a másikra, míg az előző évben 728 ezer utasuk volt. A lakáshiány miatt az elővárosokba kiszoruló közönség egyre nagyobb mértékben veszi igénybe a helyiérdekű

vasutakat. A Hévíz, tavaly közel 54.5 millió utast szállított, 5.3 millió személlyel többlet, mint az előző évben. Az idegenforgalom terén a külföldiek elmaradását bőven pótolja a belső idegenforgalom emelkedése. Tavaly több mint 360 ezer szállodai vendég fordult meg Budapesten, akik közül csak 44 ezren voltak külföldiek.

112 ezer büncselekményt hoztak a rendőrség tudomására

A gázfogyasztás 122.1 millió köbméter volt, 6 millió köbméterrel több mint az előző évben. A vízművek 87.2 millió köbméter vizet szolgáltatott, ami 10 százalékos emelkedésnek felel meg. Szomorú képet mutatnak az építkezési adatok. Az egész év fo-

lyamán csak 737 új lakásépítési engedélyt adtak ki, 360-nal kevesebbet, mint az előző évben. — Különösen nagymértékben csökkent a bérházak építkezése. Miután az előző évben megkezdett építkezések jórésze tavaly fejeződött be, a lakástermelésben ez az építkezési csökkenés még nem érezteti hatását. Tavaly a megszünt lakások levonásával 6.32 volt a lakásszaporulat, míg az előző évben csak 4940.

Ugrásszerűen emelkedtek tavaly a bünygyi feljelentések. Az elmúlt évben 112.714 büncselekményt hoztak a rendőrség tudomására feljelentések formájában, ez 32.000-rel haladja meg az előző évi feljelentések számát a kinyomozott esetekből megál-

Bármilyen

Ingatlan

adásvétel, csere vagy bérlet-
ügyben bizalommal keresse fel

MEZEI ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor u. 19. Telefon: 27-50

lapítható, hogy igen sok a visszaeső bűnösök száma. Tavaly 36.940 baleset történt Budapesten, 2512 esettel több, mint a megelőző esztendőben. Ezek csaknem kétharmad gyári baleset volt.

Érdekes megemlíteni, hogy tavaly Budapesten kerek 1000 tüzeset volt. Erősen emelkedett az állatkert forgalma, amelynek 313.000 látogatója volt, 160.000-rel több mint az előző évben. A főváros szociális gondozásának köréből említést érdemel, hogy a főváros 10.900 támogatásra szoruló családot tart nyilván, összesen 26.900 családtaggal. A szeretet-otthonokban 2.248 ápolat tartanak. A főváros szükségslakásaiban még mindig több mint 26.000 lakó van elhelyezve. (Magy. Tud.)

Miért kell gondosan gyűjteni a hulladékokat?

Évente közel egymilliárd pengő értékű anyag kerül Európában a szemétdombra

Háborúban mindenfajta pocsékolás veszélyes következményekkel járhat és jár is. Minden hadüzenet eddig azt jelentette, hogy az emberiségnek egy része szembehelyezkedett a takarékoság világtörvényével. Most pedig olyan háború tombol, amelyből úgyszólván az egész emberiség részt vesz.

A német tervgazdálkodás hamarosan rájött az óceka, elhasznált tárgyak értékére. Európában Németország volt az első, ahol az elhasznált anyagok gyűjtését központilag megszervezték. Az első négyéves terv keretében 1936-ban központi szervezetet állítottak fel, amelynek az volt a feladata, hogy az egyébként szemétdombra kerülő mindennemű anyagot összegyűjtse és értékesítse. A háború előtti első két esztendőben 562.000 tonna ócekvast gyűjtöttek össze, tehát azt a mennyiséget, mint amennyit Németország drága pénzen 1937-ben külföldről behozott!

Az ócekvast mindig igen tekintélyes kereskedelmi cikk volt. Európa országai a háború előtt évente körülbelül huszonötmillió tonna ócekvast használtak fel. Ezt a mennyiséget az egyes országok belső gyűjtés útján érték el, mert az ócekvastkivétel igen gyenge volt a szükséges mennyiséghez képest. Az egész világ ócekvast kivételéve évente nem haladta meg a négy-hatmillió tonnát! Ez az ócekvast se a szemétdombra került a forgalomba. Leginkább nagy gyárak vashulladékait vásárolták fel vagy öreg hajókat szedték szét. Ócekvastban Franciaország volt a legnagyobb kinaló. Körülbelül hárommillió tonna vashulladéka volt évente. Ezt a mennyiséget azonban nem gyűjtés útján, hanem leginkább a vasszertgályozó műhelyekből mint hulladékot szedték össze. A kis államok közül Svájc érte el a legnagyobb eredményt a tervszerű ócekvastgyűjtéssel. Svájcnak évente 150.000 tonna ócekvast van szüksége. Ezt a mennyiséget belső gyűjtés folytán ma már fedezni tudják!

A legnagyobb fecsérlést az európai népek mégis az öreg „használatlan” rongyok, papírok és ceontok eldobálásá-

val követték el. A vasat már régi idők óta nem tekintették teljesen használhatatlannak, de a többi hulladékanyagot igazán szemétnak nézték és úgyis bántak vele. Pedig milyen értékes anyag volt ez már a béke bőséges éveiben is. Az európai gyárak több mint egy félmillió tonna öreg papírt és szövetet dolgoztak fel újra, hogy azokból a leggyafurtabb eljárások révén papírt, vatát, géptisztításhoz szükséges kócot állítsanak elő. A német konjunktúra kutatóintézet kimutatta, hogy Németországban az összes kötött-szövött anyagok tíz százaléka öreg, elhasznált rongyokból készül! Ez pedig igen nagy tétel. Kiszámították azt is, hogy ha Európában rendszeresen megszervezik a rongy- és papírgyűjtést, akkor ebből az értékes anyagból évente legalább ötmillió tonnát lehetne összegyűjteni, tehát annyit, amennyiből a német szövő- és papírgyárak nyersanyagszükségletük felét el tudnák látni!

Ugyanilyen pocsékolás folyik a ceontal is. Európában lévő állatállományt alapulvéve, évente legalább kétmillió tonna elhasználatlan ceont kerül a szemétdombra! Mennyi lehet az így elhordált anyagok értéke?

Az emberek csak laesán értik meg, hogy nemzetgazdaságilag milyen nagy értékek mennek veszendőbe a szemétdombokon. De már így is német földön most már évente háromszázmillió márka értékű hulladékot tudnak megmenteni! Szakértők számítása szerint Európa többi országában évente legalább félmilliárd márka értékű nyersanyag kallódik el a szemétdombon. Ez pedig szinte pótolhatatlan veszteség. Az egész világon csökkent és még jobban csökkenni fog a nyersanyagtermelés. Tehát pénzért se lehet elegendőt belőle kapni. Így a háború éveiben pénzértékben kiszámíthatatlan vagyontól kerülnek nemtörődomség, tudatlanság, de főleg szervezetlenség folytán a szemétdombra!

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat

**Pályázati hirdetmény
tűzoltósági állásokra**

Nagyvárad thj. város polgármestere 1599/1943. eln. szám alatt az alábbi pályázati hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. városnál ujonnan szervezett egy tüzésőrmesteri, egy főgépkocsivezetői, három tüzemesteri és három I. oszt. gépkocsivezetői állásra pályázatot hirdetek.

A tüzésőrmester és főgépkocsivezető az állami rendszerű műszaki alizati, a tüzemester és I. oszt. gépkocsivezető az állami rendszerű szakalkalmazati illetményekben (fizetés, lakáspénz, családi pótlék és a 6500/1942. M. E. számú rendelettel megállapított munkaadó) részesül, részükre a kinevezéstől kezdődően egyenruha jár.

A fenti állásokra csak katonaviselt olyan egyének pályázhatnak, akiknek városi tűzoltóalkalmazati minőségben több évi kifogástalan szolgálata van és gépkocsivezetői jogosítvánnyal, autószerelő, lakatos, asztalos, villanyszerelő, kőműves vagy szabóipari segédlevelek valamelyikével rendelkeznek.

A pályázathoz az 1931. évi III. tc. alapján igazolványt nyert aliztek, valamint az 1938. évi IV. tc. alapján a tűzharcosok, a Vitézi Rendhez tartozók előbbi igényekkel bírnak, feltéve, hogy 45-ik életévüket még nem töltötték be. Más pályázóknál a korhatár 40 életév.

A saját kézzel írt pályázati kérvényhez csatolni kell eredetiben vagy hiteles másolatban az alábbi okmányokat:

1. Születési anyakönyvi kivonatát és annak igazolását, hogy a pályázó nem csak az 1939. évi IV. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 7720/1939. M. E. rendelet 1. és 3. §-aiban foglalt korlátozás alá. (Mindkét szülő születési és házassági anyakönyvi kivonatát, valamint a hivatkozott rendelet szerinti nyilatkozatot).

2. Nősöknél a házassági anyakönyvi kivonatot, feleségük és gyermekeik születési anyakönyvi kivonatát.

3. A magyar állampolgárságot igazoló hatósági bizonyítványt.

4. Erkölcsei előéletét és nemzethűséget igazoló újkeletű erkölcsi bizonyítványt.

5. Az iskolai végzettséget, valamint a külön szakképzettséget igazoló okmányt.

6. Testi és szellemi képességet, valamint tűzoltói szolgálatra való alkalmasságot igazoló újkeletű m. kir. tisztiorvosi bizonyítványt.

7. Az eddigi foglalkozást igazoló munkaködi igazolványokat.

8. A katonai szolgálatra vonatkozó, valamint az esetleges tűzoltói és légvédelmi képesítést igazoló bizonyítványt.

9. Az 1931. évi III. tc. és az 1938. évi IV. tc. alapján igényjogosultak, a vonatkozó igazolványt.

A közszolgálatban álló pályázók az 1-9. pont alatt említett követelmények közül azokat, amelyek a törzskönyvi lapon fel vannak tüntetve, törzskönyvi lappal (szolgálati táblázattal) is igazolhatják. A pályázatot a Hivatalos Lapban való megjelenéstől számított 15 napon belül Nagyvárad thj. város polgármestere hivatalához kell benyújtani.

Közszolgálatban álló pályázók kérvényüket felettes hatóságuknál nyújtják be, mely azt az illető törzslapjának hiteles másolatával és azzal a közléssel továbbítja, hogy a pályázó ottani alkalmazatása alatt használhatóságának milyen tanúbizonyosságát adta.

Az 1931. évi III. tc. és az 1938. évi IV. tc. alapján igényjogosultak kérvényei és mellékletei bélyeg- és illetékmentesek.

A pályázati feltételeknek meg nem felelő, hiányosan felszerelt vagy elkésve érkezett folyamodványok nem vehetők figyelembe.

Dr. Soós István, polgármester.

S P O R T

Mind a két MÁV csapat idehaza küzd a bajnokságért vasárnap

A MÁV I kerületi bajnoksága már biztosra vehető

Vasárnap délután mind a két MÁV csapat itthon játszik. A MÁV II. fél egykor a Gyulai Leventét látja vendégül, a MÁV I. pedig a Szarvasi Turul csapatával viv bajnoki mérkőzést.

Különösen nagy érdeklődés nyilvánul meg a helyi vasutasok első csapata iránt, amely biztosan tör a kerületi bajnokság felé és a szarvasi

fiuk legyőzésével szinte már bajnoknak is tekinthető. A vendégcsapat azonban igen jóképességű együttes és teljes erőbedobással kell küzdeni Liszkaéknek, hogy hebiztosítsák mind a két pontot.

A MÁV így áll fel: Fehérvári, Pázmándi, Szilágyi, Balk, Csóra, Ipacs, Lisztes, Jenei, Liszka, Fehér, Bundik.

Elutazott a NAC Diósgyőrrre

Nem könnyű feladat a NAC-nak a DiMAVAG, de a Csepelnek sem a Gamma. — Mit mondanak a NAC vezetők? — Játsszik-e Perényi?

Tegnap délután a pesti gyorsal indult utnak a NAC csapata, hogy az éjszakát a fővárosban töltve, még ma megérkezessenek Diósgyőrrre és holnap teljesen pihenten állhassanak ki a sorsdöntő bajnoki csatára.

Az állomásfőnökség előzékenysége folytán két üres fülke várta a fiukat a pályaudvaron és így kényelmesen kezdhették meg a hosszú utat. Krüger Károly sportigazgató és Rónay Ferenc edző töltötték be a kísérő szerepet.

A sportigazgató ezeket mondta az indulás előtt:

— Ha ezen a mérkőzésen szerencsésen tulesünk, a hátralévő négy csatától már nem félek. Szerintem ez a vasárnap lesz legdöntőbb fordulat a bajnokság tekintetében, mert aki most hátrányba kerül, azt behozni ezután már nagyon bajos. Tudják ezt a fiuk is és remélem, ezzel a tudattal fognak küzdeni az első perctől az utolsóig.

Rónay Ferenc edzőt az összeállítási gondok gyötrik.

— Óriási baj Perényi sérülése, — mondja Roncsa mester. — Most, amikor már együtt volna a csapat és a formája is felfeléívelő, akkor kell kiesni az egyik legjobbnak. Bár veünk jön Perényi is, de nem sok remény van rá, hogy vasárnap játszhasson. Nagy felelősséggel is járna a beállítás, mert esetleg még hosszabbra nyújtanánk egy esetleges megerőltetéssel a kényszerpihenőt.

— A következő játékosokat vizsgáljuk Diósgyőrrre:

Vécsy, Molnár, Onódy, Szegedi, Sárvári, Perényi, Deményi, Kovács II., Ince II., Barna, Bodola és Tóth III.

— Ennek a keretnek Perényi nélkül is győzni muszáj Diósgyőrrön, — fejezte be nyilatkozatát Rónay Ferenc.

Lesz-e az élen helycsere?

A bajnokságért egyelőre még mindig csak a NAC és Csepel között folyik a harc. A bajnokcsapat a szintén bajnokságra törő Gammával kerül szembe a Hungaria-úti pályán és nem tartanánk meglepetésnek ha a görögbetűsök mind a két pontot megtartanák a maguk részére. De

döntetlen esetén is helycsere lenne az élen. — ha a NAC győz.

A bajnokság állása a jelen pillanatban így fest:

- 1. Csepel 25 17 3 5 77:47 37
- 2. Nagyvárad 25 17 2 6 76:41 36
- 3. Gamma 25 11 10 4 62:41 32
- 4. Ferencváros 25 13 5 7 76:42 31

SZINHÁZ

Kata — Kitty — Katinka

Operettbemutató a Szigligeti Színházban

Bohém környezetben játszódik le a Szigligeti Színház legújabb ujdonságának a *Kata-Kitty-Katinka* című operettnek a cselekménye s ez már önmagában garancia arra, hogy komoly szó csak elvéve esik benne, azt is rögtön elmossa a minden oldalról özönlő tréfák áradata. Márffy Vera egy bárókisasszonyt játszik, aki elszökik házról és színezőnőnek csap fel, mert nem tudja elviselni, hogy édesapja, Daniss Győző, egy fiatal dízózzal Hotty Évával lép házasságra; Göndör Klári egy sokmindenfélét megpróbált kis őszerecsőt alakít, aki egy koplaló zenebohóera, Szabó Ernőre veti ki a hálóját; Benkő Béla mint zenevezető tangoharmonikás okoz konfliktust a báró és a dízó között, ami persze elsimul, mert a végén kiderül, hogy ő minden más látszat ellenére elejétől kezdve a bárókisasszonyba volt szerelmes. Ez a furcsa együttes aztán rengeteg mulatságos helyzetet teremt,

5. Vasas	25	12	5	8	51:40	29
6. SalBTC	25	10	8	7	60:57	28
7. Ujpest	25	11	5	9	66:60	27
8. Szolnok	25	11	4	10	64:44	26
9. Kispest	25	9	4	12	50:53	22
10. Ujvidék	25	8	6	11	43:50	22
11. DiMAVAG	25	7	7	11	43:53	21
12. Elektromos	25	8	4	13	45:44	20
13. Haladás	25	7	5	12	52:77	20
14. Kolozsvár	25	7	4	14	50:63	18
15. Törekvés	25	5	6	14	31:69	16
16. Széged	25	6	3	16	41:98	15

(k.)

Háziversenyt rendeznek vasárnap az NSE vívói

Vasárnap, 9-én, délután 4 órai kezdettel tartja a Nagyvárad S. E. vívószaosztálya ifjúsági tör és kard háziversenyt a Bémer-tér 2. szám alatti vívóteremben. A versenyen népes mezőny indul úgy tör, mint a kard versenyszámokban. Ez lesz az NSE utánpótlásának egymásközötti erőpróbája és bizonyágtétele annak, hogy az NSE fiataljai méltó nyomdokain maradnak a régi NSE gárdának. A kardban indulnak: Andrásy, Rednik, Gyémánt, Kádár és még sokan mások. Törben: Puskás, Jeney, Bartsch, stb. Belépti díj nincs (a propagandára való tekintettel) és a juri-elnöki tisztet Szántay János, az NSE örökös bajnoka látja el.

számtalan többé-kevésbé sikerült tréfát kockáztat meg és közben minduntalan fürge és groteszk táncokat lejt, nem is szólva a dalokról, amelyekkel igen kellemesen tüzdelik meg az egymást vidám lendülettel követő fordulatokat. Az előadás egy-két enyhe zökkenőtől eltekintve igen jó. Göndör Klári kedvesen csillogtatja a humor és a groteszk mozdulatok iránti érzékét, Márffy Vera ügyesen egyesíti játékában az érzelmeséget s a komikum elemeit, Hotty Éva finom és elegáns, Benkő szépen énekel, Daniss Győző helyesen lemérsékelte drámaisággal mozog a darab komoly vonalán és Szabó Ernő néha elmés rögtönzésekkel sürüstve a szöveg bohócságát, állandó vidámsággal tölti meg a színpadot.

A közönség igen jól szórakozott a bizonyos, hogy az egyébként nem nagy igényű, de minden részében mulattató darabnak sikere lesz. (*)

A színházi iroda közleményei:

„Kata, Kitty, Katinka“ szombaton és vasárnap este

Az idény legmulatságosabb operett-ujdonsága, a *Kata, Kitty, Katinka*, mely a fővárosban oly hatalmas és osztatlan sikert aratott, szombaton és vasárnap este kerül színre a színházban. Gyönyörű kiállítás. Pompás muzsika, szenzációs táncok, 3 óras kacagás. Főszereplők: Márffy Vera, Hotty Éva, Göndör Klári, Benkő Béla, Daniss Győző, Szabó Ernő, Bakay Lajos. A-bérleti előadás szombaton este, vasárnap pedig bérletszűnet.

Szombaton délután egyegyed 4

órai kezdettel a nagyszerű *Egy nap a világ* című mai háborus történet kerül színre „filléres helyárrakkal“.

Vasárnap délután „olcsó helyárrakkal“ a legkacagatóbb operett-ujdonság, a *Bácskai dinom-danom* van műsoron, utoljára az idényben.

Népművelési előadás hétfőn este. *Déryné c.* nagyoperett megy. Jegyek a színházi pénztárnál kaphatók.

Gyurkovics fiuk c. operett, melynek gyönyörű muzsikáját Farkas Imre szerezte és Herczegh Ferenc hasonló című regényéből alkalmazta

szinpadra, kedden és szerdán este kerül színpadra. Kedden premier bérlet, szerdán A-bérlet.

Munkás előadás keretében csütörtökön este: *Mária főhadnagy.*

Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagja, május 14-én és 15-én Tamási Áron: *Csalóka szivárvány* című darabjában vendégszerepel a színházban, melyet Tompa Miklós, a kolozsvári Nemzeti Színház rendezője rendez, aki a kolozsvári eredeti bemutató előadást is rendezte. Mérsékelt felemelt helyárak. Pénteken premier bérlet, szombaton A-bérlet, *ráfizetés nélkül.* Jegyek elővételben már válthatók.

HETI MŰSOR:
Sombaton délután: *Egy nap a világon.*
Szombaton este: *Kata, Kitty, Katinika.* A-bérlet.
Vasárnap délután: *Bácskai dinandó.*
Vasárnap este: *Kata, Kitty, Katinika.*
Hétfőn este: *Déryné.*
Kedden este: *Gyurkovics fiuk,* premier bérlet.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat **MOLNÁR** használt ruhák üzletében Bémer-tér 1. (udvarban). Hívásra hához jövök.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁJUS 9.

Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összinté beszéd.
- 9.00 A rádiózenekar műsorából.
- 10.00 Református istentisztelet. Igét hirdető Ravasz László dr püspök.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkosrendi plébániatemplomból. A szentbeszédet P. Takács Ince ferencos házfőnök mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Beszkiart-zenekar.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Dalok, táncok hangulatok.
- 17.00 Nagy István csevegése.
- 17.10 Bura Sándor cigányzenekara.
- 17.40 Szemere Klára előadása.
- 18.25 Szimfonikus zenekar.
- 18.35 Cs. Szabó László előadása.
- 18.50 Hírek.
- 19.00 Ambrózy Ágoston vidám csevegése.
- 20.00 Hányképek a vasárnap sportjáról.
- 21.40 Hírek.
- 22.15 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 10.00 Mindenből egy keveset.
- 12.15 Fuvola-klarinét-gítár hármas.
- 15.00 Sovinszky László szalonzenekara.
- 16.05 A Szekesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése.
- 18.15 Bánlaky Géza előadása.
- 18.35 Durigo Ilona és Kadics Ilonka dalkezdősei.
- 19.00 Halassy Nagy József előadása.
- 19.25 Zalányi Aladár orgonái.
- 20.00 Nagybányai séta.
- 20.35 Zenekarj művek.

HÉTFŐ, MÁJUS 10.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények reggeli zene.
- 10.15 Szekesfővárosi Tuzoltózenekar.
- 12.10 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.30 Dezsényi Béla dr előadása.
- 17.00 Szabó Pál előadása.
- 17.20 Farkas Józsa cigányzenekara.
- 17.50 Légtaláni közlemények.
- 18.10 Melles Béla zenekar.
- 19.00 A Magyar Rádió ünnepi műsora a Nemzeti Gyermekház alkalmából.
- 20.00 Váczy Péter dr előadása.
- 20.20 Magyar-német művészest.
- 22.10 Táncczene.
- 23.00 Szalonötös.

KEDD, MÁJUS 11.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Pusztai Sándor énekel.
- 11.40 Divattudósítás.

- 12.10 Illiczky László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Magyar nóták.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 15.30 Gyermekdélután.
- 16.00 Herrer Pál harmonikaegyüttese.
- 17.00 Mária havában.
- 17.10 Juhász István előadása.
- 17.20 Rádiózenekar.
- 18.15 Magyar nők a munka frontján.
- 19.00 Aranytulipán. Közvetítés a Vidám színházról.
- 22.10 Magyar nóták.
- 23.00 Táncczene.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- DUDÁS-telepen magánházak és házhelyek jutányos áron eladók. Érdeklődni Dudás, Bihari-ut 41. 809
- ELADÓ „Nemzetközi jog”. Érdeklődni dr Baditz Miskolc, Cserey János-utca 4. 798
- ELADÓ egy ajtó. Balassa-tér 3. ajtó 2. 829
- JÓHANGU cimbalom olesón eladó. Cim a kiadóban. 827
- KONYHA-MÉRLEGET megvételre keresek. Cimet a kiadóba kérek. 826
- KÉTSOROS tangó-harmonikát megvételre keresek. Cimet ármegjelöléssel a kiadóba kérek. 825
- BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyhas és fürdőszobás, kertes házat központban megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 823
- NŐI kerékpárt megvételre keresek. Cimet ármegjelöléssel a kiadóba kérek. 821
- TÁBLÁS kiskocsi és ócska ablakok eladók. Gyár-utca 52. 810
- ELADÓ Váradszöllős, Malom-u. 2. számú ház és kovács-szerszám. 814
- Modern rádió asztal eladó. Szent Anna-u. 33. Varga. 21
- Csincsila, vagy bécsikék fajnyulakat vennék. Ajánlatot Csengeri-u. 26. alá kérek. 20
- Jó karban lévő gyermek sportkocsi eladó. Milánó utca 2. 18
- Eladó fél háló szoba, valódi antik, interzsa berakással. Főrizsné, Hitler-utca 19. 15
- Jókarban lévő női vagy férfi kerékpárt veszünk. Halmos Testvérek, Mussolinij tér 8. 14
- Kisebb, nagyobb üres ládák eladók. Halmos, Pável-u. 11. 13
- H. V. Morton: Az Üdvözítő nyomában. 2 kötet vásonkötésben, arany metszéssel eladó. Cim a kiadóban. 639

Eladó kombinált szekrény, kétszemélyes rekámie, asztal, két szék. Iványi Ödön-u. 5. Asztalos műhely. 720

Használt női és férfi ruhaneműt veszek vagy bizományba vállalok. Hitler Adolf-u. 22. sz. 5. ajtó. 4

Állást nyec

Népbiztosításban

bebizonyíthatóan eredményes. szervezőképes keresztény urat alkalmaz fixfizetéssel nagy intézet. Jelentkezés okmányokkal, délelőtt. Telegi-u. 2. I. 4.

Napszámosnőket, 17-18 éves ifjakot, kocsisokat és béreseket felvételre keres a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10-12 óra között. 645

17-20 éves fiatalember munkásnak azonnal felvétetik. Jelentkezni a lap hirdalaposztályánál.

Vasestergályos és lakatos segédet felvesz az Iván vasöntöde, Nagyvárad. Vitéz-u. 52. 5

Varróleányok, önálló, kézilányok és tanulók felvételre. Vadászné, Hitler-u. 11. 3

KOVÁCS-segégeket, lópatkolót és kovács-inast keres Kopácsy, Sztaroveszky-utca 10.

TANULÓNAK ügyes fiuk cipőgyárba felvételre. Nagybányai Testvérek. Kossuth-utca 5. 831

CIPÉSZ-SEGÉDEKET azonnalra felveszek. Cipőüzem. Csáky-utca 27. 817

CIPÉSZ-SEGÉDEK ágó-munkára felvételre. Hattyu-utca 45. 816

BEJÁRÓ takarítónőt heti két délutánra keresek. Szaniszló-u. 55. 815

MINDENEST keresek 15-re. Dr Bozsódiné. Pável-utca 19. 813

Fényképész-nőt elsőrangú pozitív, negatív retuseurt 180 P-vel keres Foto Szabó. 16

Kifutó fiu felvétetik Halmos Testvérek. Mussolinij-tér 8. 12

Illatszert szakmában gyakorlott keresztény kiszolgálónőt felveszek. Cim a kiadóban. 10

Állást keres

KERESKEDELMI érettségivel és irodai gyakorlattal rendelkező nő elhelyezkedést keres. „Komoly munkacso” jellegre. 683

ÉRETTSÉGIZETT öskeresztény fiatal urileány, perfekt magyar, román, francia, német nyelvtudással, perfect gépiró, állást változtatna. Cimet „Gépirónő” jellegre a kiadóba kér. 690

KERESKEDELMIT végzett tisztviselőnő irodai, felügyelői állást keres. Cimet „Megbízható” jellegre a kiadóba kér. 689

HOSSZU ideig volt építkezési munkavezető, biztosítékkal keres telepfelügyelői, portási, vagy bármilyen hasonló állást iparvállalatoknál, éjjeli ór. vagy nappali órnak is. Cim a kiadóba. 698

NÉGY középiskolát végzett, gépiró tudó, fiatal leány állást keres azonnalra. Cime a kiadóban. 822

Borkimérést vállalnék alkalmas helyen percentre. Cim a kiadóban. 17

42 éves, intelligens, finomlelkű nő, évekig vezette plébánia nagy háztartását, gazdaságát, meleg otthonért magához házvezetőnőnek vagy anyahelyettesnek menne. Lev. — Divinné. Püspökfürdő — szivességből továbbit. 9

Ingatlan

15-22.000 pengő közötti vételárban eladó házak következő utcákban: Fecske (négylakásos), Tesedik Sámuel (magánház, Kocsán (négylakásos), Báthory (6t. lakásos), Gyulai Pál (háromlakásos), Klapka (vendéglővel), Pece nyolclakásos), Töhötöm vezér (magánház), Varju (kéttlakásos), Hattyu (magánház), Török Ignác (magánház) stb. **Jelinek**, ingatlaniroda, Telegi-u. 2. 7

Tesedik Sámuel utcában új beköltözhető 2 szobás magánház 22.000 pengőért eladó. **Jelinek** ingatlaniroda, Telegi u. 2. 6

Magánházak: összkomfortosak eladók Andrassy, Ritoók Zsigmond, Szabadtság, Szent Gellért, Rimler Károly, Csengeri, Gömbös Gyula, Lahner György, Michaelangelo, Dugonits Titusz, Kálvária stb. utcákban. **Jelinek** ingatlaniroda, Telegi-u. 2. 8

Lakás

KÉTSZOBÁS, összkomfortos lakást keresek azonnalra. Cimet a kiadóba kérek. 828

CSEREELAKÁST adok 3, esetleg négyszobást, komfortost havi 70-80 pengő bérért. Parkett, balkon, fürdőszoba, állandó napfény, I-ső emeleten, cserébe kérek négyszobás, kertes magánházat, lehetőleg központban. Cimet a kiadóba kérek. 830

EGYSZOBÁS, konyhas lakást keresek. Cimet „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek. 820

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Gyümölcstára tavaszi permethozanyagok, hernyóenyv beszerezhető Szacsavay-utca 17. számú pincében.

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszekrézzel, készíti Bessenyei István kályhás, Huzár-utca 23. Telefon 31-08.

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szigligeti-u 7. Telefon 14-21. 664

Két teniszpályát ad bérbé a nagyváradi MAV Testgyakorlók Köre a folyó idényre. Érdeklődni lehet az állomásfőnök helyettesnél. Telefon 23-57. 19

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál, Nagyvárad. Hodossy-u. 30. 11

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRÓ. és GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941-32.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 34-05.

Elveszett

ELVESZETT félpár drap-barna női bőrkesztyű a Bémer-térről az állomásig. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le a kiadóban. 824

KIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

76- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körirógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.